Ждановайхидhаа жэшээ абагты!

...ухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 3100 центнер, Охин-Булагай совхоз ...ентнер таряа Эхэ орондоо худалдаа.

...ГҮРЭНДӨӨ ТАРЯА ТУШААХА ХҮДЭЛМЭРЕЭ ҮДЭР БҮХЭНДЭ ҮРГЭДХЭХЭ—КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГОЛ ЗОРИЛГО

* * *

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 200 (10261) | 1963 оной августын 24, суббото | Сэн 2 мүнгэн

Гүрэнэй амбаарта—3100 центнер

...А-ХЭРЭЭТЭ. (**Телефоноор аб-...**) ...ухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин ...иин Ждановай нэрэмжэтэ кол-...инууд дээгүүр таряа хуряал-...мэри улам бүри үргэдэжэ бай-... 16 агрегат хүдэлнэ. Ургаса ... эрхилхынгээ хажуугаар баал-...глуулан сохихо, мүн сэхэ ком-... хүдэлмэри эршэтэйгээр ябуу-... Таряа сохилгодо 10 комбайн ...а. Хамтадаа 680 гектар таряа-...он абтаад байна.

...ой тоогуудта шэнэ ургасын ...үдэрhөө үдэртэ ехээр нэмэдэг ...игэжэ гүрэндэ ороохо худал-далгые тус колхоз эршэ ехэтэйгээр эмхидхэхэ аргатай болоо. Үдэр hүнигүй 10 автомашина бэлэдхэлэй пунктда ороохо шэрэнэ. Августын 22-ой байдалаар Ждановай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндөө 3100 центнер ороохо тушааба.

Ороохо тушаалгын хэмжээн үдэр хоногой үнгэрхэ тума бүри ехэ боложо байhан үетэй. Гүрэндөө 18 мянган центнер таряа тушааха гэhэн социалис уялгаяа ждановайхид болзорhоонь урид дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Г. Очиров,
Ждановай нэрэмжэтэ колхозой главна бухгалтер.

...тын зөөридэ гамтайгаар хандаха

...ал hайнаар эмхид-... түлөөhэнэй гуримые ... табиха гээшэ гол ...л. Колхоз, совхоз бү-... хүнэй хэhэн хүдэл-...н хэмжээе, тэрэнэйнь шанарые тон нарин нягтаар хаража, ажалайнь түлөөhые зүбөөр тогтоохо ёhотой».

(Н. С. Хрущев).

...тимнай хүдөө ажахые ...э, хүн зоной эдеэ хоо-...бэгээр абаха, промыш-...үүхэй эд ехээр үгэхэ-...н тэрээндээ хүсэ, зөөри ...багаар гаргажа, хямда ...баха гэhэн дайшалхы ...на.

...колхоз, совхозуудта ...дхэлые hайнаар таби-...эhэн хүдэлмэриин тү-...р, бодотоор урмашуул-... хамтын зөөридэ эзэн ...ха, экономикые гүнзэ-...иха асуудалнууд хүтэл-...мэргэжэлтэд болон бү-...ишэдэй үдэр бүриин ...йха зэргэтэй.

...мта, республикын олон-...овхозуудта ажалай эм-...өөhэнэй гурим үшөөл ...рданхай. Энээнhээ улам-...й бүтээсэ тон бага, ...дэб хүдэлмэридэ мүнгэ ... ехээр гаргашалагдана, ...укциин өөрынь үнэ сэн ...

...дээрэhээ болоноб? ...н олонхи колхоз, сов-...бэрилэгшэд ажахынгаа ... боломжые гүнзэгыгөөр, ... талаhаань hайса шэн-... hалбари бүхэниие зү-... тушаа бодото оролдол-.... Үнэхөөрөө мүнөө үедэ ... hайн үндэhэ баримта-...элмэреэ бүхы талаhаань ...зэнгүй, ажахые миил ...хүтэлбэрилжэ болохогүй. ...оз бүхэнэй ажахые ураг-...олын хараа түсэбтэй-...ын тула, hалбари, от-... хүдэлмэриин дүнгые ... дүүрэхэдэ бэшэ, харин ...аринаар согсолжо, тэн-...л бүтээгдээд, хэды шэ-... хэгдээб гэжэ шэнжэ-...айха хэрэгтэй.

... зарим колхоз, совхо-... сагай эрхэ байдалда ...үни хада хуушаршаhан ...р ажалай тоо бүрид-... тэрэнь буруугаар сэг-...н ажал хүдэлмэриин ...эй муугаар табигдаhан, ...шалгалтын комиссинуу-...инан шалгадаггүй дээ-...н, гүрэнэй мүнгэ зөөри ...алха, үбэршэлхэ ушар ...үзэгдэнэ. Энээниие hам-...арим hэшхэл убайгүй-... хүдэлмэриин тоо бүрид-...олгожо, нэмэжэ бэшээд, ...тэ үлүү абажа эдидэг-...и. Тиигэжэ колхоз, сов-...таhан продукцинь тон ...жо, ажахыда, гүрэндэ ... хохидол ушаруулна.

...дэ, үнгэрэгшэ жэлдэ ... олонхи совхозууд олзо ...ахаhаа байтагай, ехээр ...уритэжэ гараhан байна. ...ошье баhал баярламаар ...нагүй. Жэлэй түрүү-...а республикын совхо-...хан hү hаалгаар, малай шэгнүүрые дээшэлүүлгээр үгтэhэн ажалай түлөөhэндэ аяар миллион үлүүтэй түхэриг мүнгэн үлүү гаргашалагдаа. Тиигэhэн мүртөө энэ үе соо 57,3 мянган центнер hүн, 47,9 мянган центнер мяхан түсэбhөө бага абтаа.

Яахадаа иимэ байдал тохёолдооб? Жэшээ болгон, Бэшүүрэй совхозой гахайн фермые абаад үзэе. Эндэ тушааhан продукциинь хэмжээгээр гахайшадта түлөөhэ үгэхын хажуугаар үшөө гахайнуудые харууhалhан, эдеэлүүлhэнэйнь түлөө салин үгэнэ. Энээнhээ боложо, совхозой гахайшадта жэлэй үнгэрhэн 5 hара соо аяар 800 түхэригэй салин үлүү түлэгдөө. Тэрэшэлэн Саяанай совхоздо гансахан бухгалтериин хүдэлмэрилэгшэдтэ ямаршье үндэhэ баримтагүйгөөр 496 түхэриг, мүн баhа отделенинүүдтэ элдэб наряд бэшээд, 3 мянга гаран түхэриг үлүү түлэгдэhэн байгаа. Иимэрхүү баримтанууд Кабанскын, Байгалай, Суулгын болон бусад олохон совхозуудта үзэгдэнэ.

Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин «Сибиряк» колхоз гэшүүдэйнгээ артельдээ уритэй байбашье hаань, тэдэнэй хүдөө ажахын налогто, страховой түлөөhэндэ, мүн радиогой, газетэ, журнал захиhанайнь мүнгэ түлөөбди гээд колхозой жасаhаа 17,2 мянган түхэриг гаргашалаа. Хяагтын управлениин «Родина» колхоздо зарим хүнүүд оройдоо хэгдээгүй ажалые хээбди гээд гү, али өөhэдынгөө уялгата хүдэлмэридэ үшөө элдэб наряд бэшээд, гол салингhаа гадуур түлөөhэ абадаг ушар олон элирүүлэгдээ. Энэ мэтээр совхозой 1-дэхи, 3-дахи отделенинүүдтэ 741 түхэриг үлүү түлэгдэбэ.

Захиргаанай, хүтэлбэрилхы тушаал болоод, элдэб хамhабариин ажалда хүнүүдые олоор байлгажа, мүнгэ зөөри ехээр гаргашалдаг зан үшөөл орхигдоогүй. Саяанай совхоз хэрэгтэй штадhаа гадуур хүнгэн автомашинын 2 жолоошодые, мүн бригадирай туhалагшадаар хоёр хүниие, харгын мастер гээд баhа хүниие байлгажа, тэдэнэй түлөөhэндэ жэлэй эхинhээ хойшо 3,5 мянган түхэриг гаргашалаа. Хяагтын управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид захиргаанай, хүтэлбэрилхы тушаалтадай тоо үсөөрүүлхын орондо тэдэнээ бүри олон болгоод, мүнөө жэлэй 5 hарада ажалайнь түлөөhэндэ 19,5 мянган түхэриг түлөө гэхэ гү, али 1961 ондо бүхы жэл соо гаргаhанhаа hураггүй ехэ мүнгэ гаргашалаад байха юм.

Эдэ бүгэдэнhөө ямар тобшолол хэхэб гэхэдэ, олонхи колхоз, совхозуудай хүдэлмэридөө эрид хубилалта үшөөл хэжэ шадаагүй байhаниинь элирнэ. Зарим хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэриин экономикые ёhоор мэдэнгүйгөөр, ажалаа таамагаар, үнөөхил хуушанайнгаа гуримаар хүтэлбэрилнэ. Мүнөө ажалай эмхидхэлые зүбөөр табяад, зоноо hайнаар элсүүлэн, эрхим шанартай продукци ехээр, гаргаша багатайгаар абажа шадаhаарнь хүтэлбэрилэгшын хэhэн ажалые сэгнэхэ саг ерээ.

Тиигэбэшье үйлэдбэриин управлени болон хүдөөгэй парткомууд ажахы бүхэнэй экономикые гүнзэгыгөөр шудалха, үйлэдбэриие зүбөөр эмхидхэхэ, хамтын зөөридэ гамтайгаар, эзэн ёhоор хандаха хэрэгтэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые hургаха талаар үшөөл биратай хүдэлмэри хэнэгүй. Мүнгэ, зөөри хайра гамгүйгөөр гаргашалха, урилтэ хэхэ, гүрэнэй финансова журамые эбдэхэ ябадалтай hулаар тэмсэнэ.

Элэ мэтэ дутагдалнуудые гаргахагүйн тула колхоз, совхозуудай бүхы hалбаринуудые ажахын тоосоондо оруулжа, тэдэниие зохихо руунь томодхохо, зүб шэглэлтэй болгохо шухала.

Үйлэдбэриин бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ колхознигуудые, совхозой хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые зүбөөр урмашуулха, ажалайнь түлөөhые hайнаар үгэхэ гээшэ ехэхэн удха шанартай.

Түрэл парти, правительствынгаа үдэр бүриин анхарал оролдолгоор урмашан зоригжоhон республикымнай хүдөөгэй ажалшад бүхы продукци элбэг ехээр, хямда сэнтэйгээр абахын тула арга боломжо, нөөсэнүүдээ гүйсэд элсүүлэн хүдэлхэ байhаниинь найдамтай.

Республикын колхоз, совхозуудай гүрэндөө мал ажалай продуктнуудые худалдаха 9 hарын түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1963 оной августын 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Үйлэдбэриин управленинүүд, аймагууд	Мяхан	hүн	Үндэгэн	Ноохой
Баргажанай	53	78	110	89
Зэдын	50	70	100,1	84
Кабанскын	81	63	89	85
Хяагтын	50	66	103	86
Мухар-Шэбэрэй	43	62	95	77
Түнхэнэй	41	58	74	84
Улаан-Үдын	46	72	112	98
Хориин	54	69	99,5	89
Баунтын	56	82	—	—

Управлени соогоо түрүүлнэ...

УДИНСК. (**Телефоноор абтаба**). Совхозоймнай бүхы фермэнүүдтэ таряа хуряалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Таряае баал болгон сабшалгада 20 шахуу жатка, комбайнууд хүдэлнэ. Хамтадаа 1500 гаран гектар сабшагданхай. Хатаhан баал суглуулан сохилгодо 1-дэхи, 2-дохи фермэнүүд түрүүлэн ороо. Баал суглуулганда 6 комбайн табигданхай. Тиихэдэ үшөө 6 комбайн таряа сэхэ хуряажа эхилбэ.

1-дэхи, 2-дохи фермэнүүдэй тоогууд дээрэhээ шэнэ ургасын дээжэ болгон Хориин ороохо бэлэдхэлэй пунктда тушаахаар табан автомашина алтан шаргал шэниисэ үсэгэлдэр ябуулбабди. Иигэжэ гүрэндөө 20000 центнер ороохо тушааха гэhэн уялгаяа бэелүүлжэ эхилбэ гээшэбди. Эдэ үдэрнүүдтэ бусад фермэнүүд ороохо тушаажа эхилхэнь.

В. Сабылин.

600 центнер тушаагдаба

Хуушан Булагай 1000 гаран гектар шэниисые Михаил Георгиевич Асеевэй эрхилдэг 5-дахи тракторно-таряан ажалай бригада богонихон болзор соо баал болгожо хадаа. Мүнөө тус бригадын механизаторнууд баалнуудаа суглуулан сохижо байна. Эндэхи гектар бүриhөөнь 10 гаран центнер шэниисэ абтана.

Мүн Харлангай 6-дахи бригада таряа хуряалга дээрэ 5-дахи бригадынхиhаа дутуугүйгөөр хүдэлнэ. Эдэнэр совхозой бусад бригадаhаа эгээн түрүүн ороохо таряа гүрэндөө тушаажа эхилээ юм. hүүлэй мэдээгээр эндэhээ мүнөө 600-гаад центнер шэниисэ Харлангай «Заготзернодо» тушаагдаа.

Үнинэй механизатор Цырен-Доржо Мункуев «С-6» комбайнаар шэниисые баал болгон хадаха зуураа, үдэрэйнгөө даабариие холо үлүүлэн дүүргэнэ. Тус бригадын бусад механизаторнууд нүхэр Мункуевhаа ажалай үльгэр жэшээ абан, амжалтатайгаар ажаллана.

Г. Пономарев.
Охин-Булагай совхоз.

Даабаряа холо үлүүлнэ

Зэдын үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой механизаторнууд таряа хуряалгаяа урда жэлнүүдтэ орходоо эмхитэй hайнаар эхилээ. Эндэ мүнөө нилээд ехэ таряан хадагдаад байна.

Тус колхозой 2-дохи отделенидэ таряа хуряалга илангаяа урагшатайгаар ябуулагдана. Эндэ үнинэй механизаторнууд Дамдин Цынгунов, Михаил Комалов гэгшэд «ЖБ—4,6» жаткаар шэниисэ хадаха зуураа, үдэрэйнгөө даабариие холо үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр түрүүшын 5 үдэрэй туршада 400 гаран гектар шэниисэ хадаhан. Мүнөө эндэ бүхыдөө 1500 гектар таряалан хадагданхай.

Д. Цыренжапов.

Хэды болотор нобшорхонь бэ?

Таряалан хаа хаанагүй халюуран шарлажа, ургасань эдеэшээд, тэрэниие амяарлан хадаха, хуряаха хаhа болобо. Мүнөө эндэхи олохон ажахынууд таряагаа түлэг хадажа захалаад, түрүүшын хэдэн мянгаад центнер алтан шара шэниисэ бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаба. Ставрополиин таряашадай жэшээгээр таряагаа богони болзорто, эрхим шанартайгаар хуряаха гэhэн Охин-Булагай совхозойхидой үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэжэ байна.

САГ ХҮЛЕЭХЭГҮЙЛ.

Тиигэбэшье ургаса хуряалга дээрэ эндэхи бүхы ажахынууд хүдэлмэриин түрүү арга хэрэглэн, оролдосотой hайнаар хүдэлжэ байна гэхын аргагүй. Жэшээнь, «Знамя Ленина» колхозые абаад үзэе. Тус артелиинхид энэ жэлдэ 5200 гектар шэниисэ, 700 гаран гектар обёос, 500 гектар ешмээн, 630 га кукуруза таринхай. Теэд августын 20-ной мэдээгээр тус колхозой үшөө нэгэшье гектар таряан хүлhөө буулгагдаадүй. Правлениинь табиhан түсэбэй ёhоор эндэ августын 20-hоо эхилжэ, шэниисын хахадынь хадагдаха зэргэтэй. Ургаса хуряалгада бүхыдөө 23 комбайн хүдэлхэ нэрэтэй юм. Үнэндөө эндэхи полевой стануудаар ябахада, ажаллажа байhан нэгэшье комбайн, жатка харагданагүй. Харин тэдэнь үшөө полевой стануудта абаашагдаагүй, эндэ тэндэ айлай газаагуур дарайлдажа байhаар.

Калиновка, Дээдэ-Сутайн таряан ажалай нэгэдэхи бригадын томодхогдоhон тракторна бригадын бригадир Н. Мальцевтай уулзахада, иигэжэ хэлээ:

—Иигээд таряа хуряалгадаа орохомнай. Комбайнууднай бэлэн болонхой шахуу, үшөө хоёр комбаймнай hаяар заhагдажа гараха ёhотой юм.

Ургаса хуряалгын бүри тулажа ерээд байхада, машина, техникэеэ хүсэд бэлэн болгоогүй hууханаа, юу бододог бригадир гээшэб? Гайхалтай. Эндэ түрүүшын үдэрhөө 11 жатка таряа унагааха ёhотой аад, үшөө 2—3-ниинь суглуулагдаагүй хэбтэнэ.

—Бүхы комбайнууднай заhагдажа, полевой стануудта абаашагданхай,—гээд колхозой главна инженер Б. Бальжинимаев тордиhогүйгөөр хэлэбэ.

Теэд августын 21-нэй үдэр Номоог-Толгой гэжэ газартахи полевой стан ерэхэдэ, «СК-3» түхэлэй нэгэ комбайн, мүн «С-6» хоёр комбайн ямаршье эзэгүй байба. Эндэ бүхыдөө 12 комбайн 3 бүлэг боложо хүдэлхэ нэрэтэй. Тиигэбэшье тэдэнь мүнөө хүрэтэр таряалангайнгаа хажууда асарагдаагүй байна. Колхозой 5 мянган гектар шэниисэ энэ халуун наранда хатажа эдеэшээд, зарим газартаа hайража унахаар болонхой.

АЖАЛАЙНЬШЬЕ ЭМХИДХЭЛ АХИР

Артелиин алишье бригадада таряа хуряалсаха хүнүүд, механизаторнууд үшөө хүсэд бүридхэгдээдүй. Харьяата, Хушуун-Үзүүр, Галтай гэжэ газарта хүдэлдэг тракторна бригадада гурбан звено эмхидхэгдэхэ ёhотой аад, ургаса хайшан гэжэ хуряаха, юу хэхэ тухайгаа үшөө мэдээдүй, ямаршьеб түсэб даабари абаагүй байнад. Ядахын сагта комбайнай hолоомошоноор хүдэлхэ хүн олдоодүй. Мүн сохигдоhон hолоомо суглуулжа, татуулха трос, нагшуургашье бэлдэгдээгүй. Эндэхид Охин-Булагай механизаторнуудай үүсхэл тухай мэдэхэhээ байха, дуулаашьегүй байна. Машина, техникэдэ байра дээрэнь заhабари, техническэ харууhа хэхэ мэргэжэлтэдшье баhал дутуу.

—Звено бүхэндэ 8 хүн хүдэлхэ ёhотой юм. Теэд тэдэмнай хүсэд олдохо юм гү, мэдэгдэнэгүй,— гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Семенов хэлэнэ. Тиин хуряалгын агрегатуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ талаар эндэ юушье хэгдэнэгүй. Колхозой мастерскойдо нэгэшье хүн үгы, комбайн, жаткын эбдэрхэдэ, аяар Гашей ошожо заhаха ушартай болоно.

—Хаанаашье хүрэнэгүйбди, үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ харюусалгатай ажалай түлэг дундаа ябажа байхадань, ургаса хуряалгын хүдэлмэри тулажа ерэбэ,—гэжэ эндэхи хүтэлбэрилэгшэд ямар нэгэн шалтагаан бэдэрхые оролдоно.

Жаргалантын полевой стан. Эндэхи байра түхеэрэлгэнь яhала hайн. Теэд ороохоной склад, амбаар, тоог гэхэ мэтэнь сэбэрлэгдээ, заhагдаагүй, сагаадагдаагүй. Тоогойнь бэлэн болоогүй дээрэhээ 100 гаран центнер горох шорой дээрэ адхаатай хэбтэнэ. Таряа буулгаха газарые цементээр жэлэжэ, шала хэхэ тушаа баhал hаналаа табяагүй.

Номоог-Толгойн тоог бүришье задагай зайдан. Тэрэ багтань тойроод үбдэгөө үрмэдэhэ ногоон ургашанхай, таряа сэбэрлэхэ оньhон машина, түхеэрэлгэнүүдынь эбдэрхэй. Механизаторнуудай байрлаха гэрнүүд үмхиржэ муудашанхай, сонхонуудайнь шэл тэhэрхэй, бог шоройдо даруулшаhан харагдана.

Теэд колхозой партком, комсомолой эмхиин hанаа амар hуухань гайхалтай. Эгээл тиимэhээ эндэхи механизаторнууд Охин-Булагай совхозойхидой үнэтэ үүсхэл тухай дуулаагүй, хуряалга дээрэ түрүү онол арга хэрэглэхэ талаар юуншье хэгдээгүй байна бшуу.

Г. Дашабылов,
манай тусхай корр.

Кондратюков кукурузаяа хуряана

Зарим газартаа кукурузын эшэ набша хоёр хахад метрhээ үндэр. Силосэй ногоо абаашадаг машина дээрэ байhан хүншье, тэрээн дундуур ороходоо харагданагүй.

— Яhала бараг ургаса даа. — гэжэ Николай Кондратюков хэлэнэ. — Зарим газартаа тиимэшье hайн бэшэ даа, сагай уларил муу байгаа ха юм.

Кукурузын хэршэгдэhэн ногоо абаашахаяа удаадахи машинын ерэхэдэ, комбайн саг зуура зогсоно. Зарим үедөө хэршэгдэhэн ногоо шэрэжэ байhан машинануудынь комбайнайнгаа хойноhоо ерэжэ үрдинэгүй: иимэ түргөөр кузовынь дүүрэнэ бшуу.

Энэ участок дээрэнь хоёр силосно комбайн хуряана. Нэгэндэнь Александр Шайдуров, нүгөөдэдэнь Николай Кондратюков өөрөө хүдэлнэ.

Гурбан жэлэй саада тээ Николай Кондратюковой звено түрүүшынхеэ кукуруза таряа бэлэй. Тиихэдэ звеношье гэжэ юун байхаб даа, хоёр лэ хүн ажалладаг hэн: Николай өөрөө, туhалагшань Анатолий Бухольцев. Эдэ хоёр хэдэн үдэрэй туршада 125 гектар кукуруза тариhан юм.

— Э... Э... нүхэр, — гэжэ Николай тархяа hэжэрнэ. тэрэ үедэ бэрхэтэйшэг байдаг hэн даа. Теэд оролдолгын лэ хүсөөр тэрэ жэл «полиин хатаниие» ургуулжа шадаа hэмди. Мүн үнинэй кукурузашан Дамба Жанаевhаа хайшан гэжэ тариха, элдүүрилхэ тухай горитой hургаал абадаг hэмди. Мүнөө тэрэ үеынхидэ орходоо тад ондоо болоол даа, кукуруза таридаг газарнай гурба дахин ехэ болоо. Звенодомнай шэнэ трактор, хүдөө ажахын бусад машинануудшье олоороо бии болоо, хүдэлмэришэдшье нэмэгдэhэн байна. Мүнөө би нилээд дүй дүршэлтэй болооб. Нёдондо өөрынгөө багша болохо Дамба Жанаевые кукурузын үндэр ургаса абалгаараа илажа гарааб.

Николай Кондратюков энэ жэл кукурузынгаа тарилгада гол анхаралаа хандуулhан. Хэдэ дахин минеральна үтэгжүүлгэ тараажа, зурууд хоорондохи элдүүрилгэ hайн шанартайгаар хээ. Үнгэрhэн хабар, зунай сагай уларил хэды муу байгаашье hаа, эндэхи кукурузашад бараг эшэ набша ургуулжа шадаа. Мүнөө гектар бүриhөө дунда зэргээр 250—300 центнер силосэй ногоон хуряагдана.

— Мүнөө бидэнэр 350 гектар кукурузынгаа талмайе богонихон болзор соо хуряаха гэжэ бүхы хүсэ шадалаараа оролдонобди, — гэжэ нүхэр Кондратюков хэлэнэ.

Энэньшье гайхалгүй. Тус звеногойхид хэлэhэн үгэдөө эзэн ёhоор хандажа, тэрээнээ саг болзор соонь hайн шанартайгаар бэелүүлдэг юм.

В. Щепоткин.

...нскын үйлэдбэриин управлениин «Байкальский» совхозой 2-дохи отделениин механизатор-...эрэгшэ жэлдэ управлени соогоо эгээн түрүүн таряа хуряалгаяа эхилhэн юм. Энэ жэл баhал ...ажахынуудhаа түрүүлжэ, мүнөө 200-гаад гектар таряа хадаад байна. Зураг дээрэ: Дм. Залуц-... Трифанов хоёрой агрегат ажалдаа.
С. БАЛДУЕВАЙ фото,

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн

АЖАЛШАДАЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛДЭ ТҮШЭГЛЭХЭ

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд ажалша зоной эдэбхи үүсхэл улам саашань дэлгэрүүлжэ, ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулна. Гадна партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэриин ёhоор арадай ажахые партийна талаар хүтэлбэрилгые шэнэдхэн хубилгалга, соёл, сурталай хүдэлмэрине үргэн далайсатайгаар, удха түгэлдэрөөр, тусхай шэглэлтэйгээр ябуулха арга боломжо партийна организацинуудта олгоо hэн.

Эдэ арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэжэ, шэнэ эрхэ байдалда эмхидхэлэйнгээ, соёл сурталай хүдэлмэрине тааруулан ябуулжа, Галуута Нуурай промышленнэ үйлэдбэриин зоной партийна организацинууд ажахын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ зарим тэды амжалтануудые туйлаhан байна. Долоон жэлэй түрүүшын 4 жэлэй туршада зоной предприятинуудаар промышленнэ продукци үйлэдбэрилгэ 49 процент дээшэлээ. Модо бэлэдхэлгэ, модо хюреэдэхэ станогуудые бүтээлгэ энэ үедэ 2 дахин, электроэнерги үйлэдбэрилгэ, түмэрбетонно зүйлнүүдые бүтээлгэ 3 дахин дээшэлhэн байна. Түмэр замай, автомобильна транспортаар ашаа шэрэлгэ нилээд ехэ болоо.

Байгша оной 6 hарын туршада үнгэрhэн жэлэй энэ үеынхиhөө 700 мянган түхэригэй ехэ продукци гаргагдаа.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл, эрдэм наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын тулада партийна эхин организацинууд горитойхон оролдолго гаргадаг болонхой.

Энээн тушаа 2/5-дахи шахтын партийна организациин хэжэ байhан хүдэлмэри hайшаалтай. Эндэхи коммунистнууд донецкэ, кузбассай шахтернуудай дүй дүршэл хэрэглэжэ, нүүрhэнэй комбайнаар ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха гэжэ шиидээ hэн. Хүдэлмэрилшэдэй суглаануудые үнгэргэлдэжэ, 4 багахан бригаданууд орондо нэгэ комплексно бригада байгуулагдаад, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшээр дүй дүршэлтэй шахтёр М. Шакирзанов томилогдоhон байха.

Тиигэжэ ажалаа шэнээр эмхидхэhэнэйнгээ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үйлэдбэридөө нэбтэрлүүжэ шададаhанайнгаа ашаар нүхэр Шакирзановай бригада «ЛГД-2» комбайнаар hарын туршада 13549 тонно нүүрhэ малтаhан байна. Имэ амжалта «Востсибуголь» комбинадай предприятинуудта урдань үзэгдөөгүй юм. Гадна хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 1,5 дахин дээшэлжэ, нүүрhэнэй өөрынь үнэ сэн хямдаруулhанай ашаар hарада 1700 түхэриг алмагдаhан, электродетонатор, аммонита гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүдэй гаргаша хороогдоhон байна.

Тэрэшэлэн Галуута Нуурай модоной комбинадай партийна организаци, дирекци хүдэлмэришэдэйнгөө дунда ехэхэн эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа, Хандагатайн леспромхозой түрүү модошон нүхэр Кудряшовой дүй дүршэл үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ шадаа. Энээнэй ашаар модо бэлэдхэгшэдэй олонхи бригадануудта ажалайнь бүтээсэ 20 гаран процентээр дээшэлбэ. Тиихэдэ нүхэр Г. Д. Чирковой хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригада hарадаа 1948 кубометр модо отолно. Тус комбинат байгша оной түрүүшын хахадай дүнгөөр зоной промышленнэ предприятинуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илажа гараба.

Хяагтын трикотажна фабрика дээрэ түрүү дүй дүршэлэй hургуули таhалгаряагүй хүдэлнэ. Али нэгэн хүдэлмэришэнэй hайн амжалта туйлахатай зэргэ, тэрэнэй дүршэл тухай тусхай бюллетень, плакат гаргагдажа, бүгэдэндэ мэдээжэ болодог. Фабрикын бэрхэнүүд өөhэдынгөө дүршэлдэ нүхэдөө hургадаг, хайшан гэжэ ажалладаг тухайгаа ажал дээрэнь харуулжа үгэдэг болонхой.

Имэрхүү жэшээнүүд зоной предприятинуудаар олон.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум совет хүнүүдые марксизм-ленинизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ эрилтэ партийна организацинуудта табиhан байна.

hуралсалай үнгэрhэн жэлдэ, илангаяа КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй hүүлээр зоной партийна организацинууд марксистско-ленинскэ пропагандые предприятинуудай ажабайдалтай, ажал хэрэгтэй нягтаар холбохо тушаа ехэ анхаралаа табидаг болоо. hаяхан болотор хүдэлмэришэдэй политическэ hуралсал гол түлэб кружогуудта үнгэрдэг байгаа. Харин үнгэрhэн жэлдэ хүдэлмэришэдэй hуралсажа байhан зарим кружогуудые семинар болгон хубилгаhан байгаабди. Семинарай хэшээлнүүдтэ хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой. Энээн тушаа Хяагтын хилээмэнэй заводто эмхидхэгдэhэн, тодорхой экономико шудалха семинарай хүдэлмэри элитээр гэршэлнэ.

Тус семинарые заводой директор В. В. Петропулов хүтэлбэрилнэ. Хэшээлынь эмхитэйгээр, hонирхолтойгоор үнгэрдэг, заводой бүхы хүдэлмэришэд тэрээндэ хабаадалсажа, үйлэдбэреэ hайжаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тушаа өөhэдынгөө дурадхалнуудые оруулдаг болоо. Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэд Чиркова, Величко, Плеханова гэгшэдэй үйлэдбэриин технологи hайжаруулха тушаа оруулhан дурадхал нэбтэрүүлхэдэ, урдань байhан түхеэрэлгэнүүдэй бүтээсэ 2 дахин дээшэлжэ, 2 хүдэлмэришэниие сүлөөлжэ, ондоо ажалда эльгээхэ арга олдоо.

Зоной предприятинуудай партийна организацинууд коммунис ажалай түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Энэ мүрысөөндэ 27 предприяти, 35 цех, участогууд, 116 бригада, хамта 4 мянга гаран хүн хабаадалсана. Тэдэнэр ажал хүдэлмэридөө, ажаhуудалдаа hайн жэшээ харуулна. Коммунис ажалай нэрэтэй Хяагтын дизельнэ электростанциин коллектив hара бүридэ даабаряа үлүүлжэ, жэлэй түрүүшын хахадта түсэбhөө гадуур 300 мянган киловаттчас электроэнерги үйлэдбэрилөө. Эндэ хүдэлмэришэд, алба хаагшадынь бултадаа hуралсадаг болонхой.

Коллективынь хүнүүдые ганса үйлэдбэри дээрэ бэшэ, мүн ажаhуудал, ажабайдал дээрэнь хүмүүжүүлдэг гэжэ бидэ ойлгонобди. Тиимэhээ ажалшадай ажаhуудаг газарта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэ партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай анхарал hүүлэй үедэ ехээр хандуулагдадаг болоо.

Коммунистнуудай ажаhуудаг газарнуудта партийна группануудые байгуулжа, тэдэндэ арад зоной дунда ойлгуулламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хэрэг даалгагдана. Хяагтын ээрэлгэ-трикотажна фабрикын тосхондо эмхидхэгдэhэн партийна группа (партгруппоргынь нүхэр Кондрашов) суглаан дээрэ түсэбөө табижа, мүнөө ажалаа эхилэнхэй. Тосхондо тэдэнэй үүсхэлээр 2 лекци, хэдэн хөөрэлдөө үнгэргэгдэжэ, коммунис ажаhуудалай түлөө мүрысөө эхилээ. Тэрэшэлэн ниитын гуримаар библиотекэ байгуулагдажа байна.

Эмхидхэлэй, соёл сурталай хүдэлмэри hайжаруулха тушаа зоной партийна организацинууд түрүүшынгээ алхам хэжэ байна, үшөөл ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёhотой. Энэ хэрэгтэ хүсэд шиидхэгдэхэгүй асуудалнууд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд партийна организацинуудта бии гээшэ.

Эдэ бүгэдэ тухай ехэ хөөрэлдөөн КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэлгын үедэ болоhон байха. Мүнөө зоной партийна организацинууд соёл сурталай хүдэлмэреэ бүри hайжаруулжа, абаhан уялгаяа дүүргэхэ тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлжэ байна.

С. Чебунин,
Галуута Нуурай промышленно үйлэдбэриин парткомой секретариин орлогшо.

Хараалhанаа дүүргэдэг болог лэ

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй тогтоол бэелүүлэн, соёл сурталай хүдэлмэрине үргэн ниитэ ажалшадай дунда эрид hайжаруулха гээшэ партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай шухалын шухала зорилго мүн. Манай «Эрдэм» совхоздо ниитэ-ойлгуулламжын, болбосорол хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шэнэдхэн габихын тула тодорхой hайн хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай.

Гэбэшье, тэдэниие дүүргэлтэ болгохын хэрэгтэ зарим эмхи зургаанууд ёhо тэдысэ хандана. Аймагай культурын таhаг абаад үзэе. Манай совхозой дүрбэдэхи, табадахи, гурбадахи отделенинүүдэй малшадай дунда нүүдэл кино харуулагдаха ёhотой аад, тэрэнь хүсэндөө ороодүй. Мүн номой нүүдэл наймаан эмхидхэгдэхээр хараалагдаhан аад, мүнөө болотор үгы. Малшад, таряашадынай уран hайханай самодеятельностиин концертые хүлеэhээр үнинэй. Ажалшадай сүлөөтэй сагаа аятайгаар үнгэргэжэ, hайнаар амарха талыень хангалсаха уялгатай культурын таhагай (даагшань нүхэр Белозеров) хүдэлмэрилэгшэд хараалhан hайн hайн хэмжээнүүдээ хэзээ болотоор бэелүүлдэг болохо юм?

Хүн зониие хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ профсоюзна организаци сэхэ хабаадалгатай гэжэ hанан гэhэншни, манай совхозой рабочкомой (түрүүлэгшэнь нүхэр В. Н. Загибалов) биратай юумэ хэнэгүй. Тэрэнэй нэн түрүүндэ хинадаг, бодомжолдог юумэниинь гэхэдэ: месткомууд хэр зэргэ гэшүүдэйнгээ взнос суглуулнаб, профсоюзна документнүүдые хэн ямараар хүтэлнэб гэхэ зэргэ. Профсоюзай талаhаа зоной дунда ниитын хүдэлмэри хэр ябуулагдана гээшэб гэжэ нүхэр Загибалов огтолон hонирходоггүй. Тиимэ тула отделенинүүдэйнь месткомууд энэ талаар баhал юушье хэнэгүй.

Совхоз дээрэ 30 гаран дээдэ hургуулитай мэргэжэлтэд бии, тэдэнэрэй олонхинь бригада, гүүртэнүүдэй хүдэлмэришэдэй дунда лекци, элидхэл хэдэггүй, тэдэниие эмхидхэхэ «Знание» бүлгэмэй таhаг hүүлэй үедэ hулаар хүдэлнэ.

Эдэ дутагдалнуудые дары саг соо усадхахыень хамаатай эмхи зургаанудта шанга эрилтэ хэхээр болоо.

Д. Лопилов,
хүдөө бэшэгшэ.

Амарыень хараад байжа болохогүй

Үглөөнэй 6 час.. «Хонид бэлшээридэ гарашаба хадаа, хожомдоол гээшэбди. Ядахадаа хонидоо үрэжүүлжэ байхыень харахабди» гэжэ хөөрэлдэлөөр, харьялан урдадаг Хёлго мүрэнэй эрьедэ байрладаг Михаил Викторович Сафоновой хүтэлбэрилдэг ажахын тоосоондоороhон хонишодой бригадада хүрэжэ ерэбэбди. Бригадын 4 отара хонид хорёо соогоо үншөөл хаалгаатай, хонишод хашаан соогуураа хойшо урагшаа ябажа, зариманьсайгаа шанажа байhан янзанай.

Наада захын хашаан соогуур ябажа байhан ахалагша хонишон Алексей Сафоновтой уулзажа, ажал тухайнь хөөрэлдэбэбди. Тэрэмнай үзүүртээ гохотой ута модо гартаа баринхай, хүнтэйшье хөөрэлдэхэ сүлөөгүй, иишэ тиишээ хараашалжа, ототой гэжэ тодорhон хониие бариха гээд гүйнэ. Гүйгөөшьегүйдэнь аргагүй хэбэртэй. Юуб гэхэдэ, бэдэрдэг хусануудынь бултадаа hула, хүг уянгүйгөөр табигдаhан байшоо.

— Яахадаа хусануудтнай хүггүйгөөр ябанаб, — гэжэ асуухадамнай:

— Хүг дуталдана, теэд тэрэниие уяха гэжэ зобохоньшье хашартай. Бэдэрдэгшье хусануудаймнай үүлтэр баргатай юм даа,— гэжэ хонишон hанаа амараар харюусаба.

Эхэ хонидой бусад зэргэлээ хоёр отарануудаар ябажа харахада баhал иимэ байдал ушарба.

Эдэ отарануудай тус бүридэ 460—480 эхэ хонид тоологдоно. Ототой хонидые олохын тула бүхы отарынгаа хонид соо хэдэн бэдэрдэг хусануудые hулаар табина. Хусын аhахаяа hанаhан хонидые барижа илгана.

— Ототой хонидоо үрэжүүлхэ гэхэдэ хусын үрэ байхагүй. Гурбадахи үдэрөө үрэ асарагданагүй, гэжэ ахалагша хонишон гомдобо.

Мэдэн гэhээмнай, Бэшүүрэй искусственнэ үрэжүүлгын станци (директорынь нүхэр Бурдуковский) хусын үрэ саг үргэлжэ иимэ таhалдалтайгаар зөөдэг байшоо.

Ототой хонидые тэрэ доронь үрэжүүлэнгүй, хэдэн үдэр байлгаха гээшэмнай тон бүтэхэгүй, ядаhан хэрэг болоно. Иимэл ушарhаа хонидынай hубайрна ха юм даа.

Ототой болоhон хонидоо хонишодой илгаhаар байтарнь 7—8 час боложо, наран шангаар шаража эхилнэ, үглөөнэй ногооной шүүдэр хаташана.

Иигэжэ нобшорhоор байжа, хонидоо hайса бэлшээн таргалуулхань бэрхэтэй болоно. Мүнөөшье эдэ отарануудай хонид тамираар hула.

Мүн энэ бригадада Николай Александрович Сафоновой харуухалдаг түлгэнүүд бии. Теэд энэ хонишон баhал эхэ хонидой отарануудай бэлшээридэ гаратар түлгэнүүдээ хаажа байдагынь гэмшэлтэй.

Тэндэhээн 7 час үнгэржэ байхада Ждановай нэрэмжэтэ колхозой Хаягай отделениин эхэ хонидой отарануудта хүрэбэбди. Эндэмнай Самбу Санжаловай даадаг ажахын тоосоондо ороhон хонишодой бригада байрлана. Энэ бригадада эхэ хонидой 3 отара, эрьенүүдэй 1 отара, түлгэ, хурьгадай 2 отара бии.

Эхэ хонидой эдэ гурбан отарануудта искусственнэ үрэжүүлгэ бүришье hулаар ябуулагдана. Эндэ оройдоол 200 гаран хонид үрэжүүлэгдэнхэй.

Мааннадай иимэ орой ерээшье hаа, хонишод баhал хашаан соогуураа ябажа, ототой хонидоо илгажа харагдана. Бэдэрдэг хусануудынь мүн лэ хүггүйгөөр табигданхай.

Бүхы хүдэлмэреэ дүүргээд, эдэ отарынхидай хонидоо бэлшээридэ гаргахадань үглөөнэй 9 час болохоёо байба.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, колхозой, отделениин хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд искусственнэ үрэжүүлгын хэр зүбөөр, hайнаар ябуулагдажа байhыень саг үргэлжэ шалганагүй. Мүн хонишод малаа эртэ бэлшээридэ гаргаха гэжэ оролдоногүй гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй.

— Колхоздомнай искусственнэ үрэжүүлгын 6 пункт хүдэлнэ. Техник-үрэжүүлэгшээр гол түлэб хонишод өөhэдөө хүдэлнэ,— гэжэ колхозой зоотехник нүхэр Ленхожиев мэдүүлбэ. — Теэд хусын үрэ саг соогоо асарагданагүй, ехээр зобооно,—гээд нэмэбэ.

Зоотехнигэй хэлэhэнэй ёhоор бүхы отарануудай хусануудта уяха хүг үгтэнхэй, хонишод үдэрэй гуримай ёhоор үглөөнэй 5—6 час багаар хонидоо бэлшээридэ гаргаад байха ушартай. Теэд hанаан заяан хоёройнь хоорондо ехэхэн алгасаан гарашана. Тиимэhээ хонишодтоо найдахынгаа хажуугаар ажалыень хинажа байха хэрэгтэй ха юм.

Колхозой хонишодой хүдэлмэриин hайн талань юун бэ гэхэдэ, тэдэнэр бултадаа ажахын тоосоондо орожо, бригадынгаа хонидто үбhэ тэжээл бэлдэжэ, ажалайнгаа түлөөhэ абаhан продукциингаа зэргээр хубаана. Хойноо хонидые үрэжүүлгэдэ бии байгаа дутагдалнуудаа усадхажа, хонишод графигай ёhоор бүхы хонидоо сентябриин 15 хүрэтэр үрэжүүлжэ дүүргэхэ бэзэ гэжэ найдахаар.

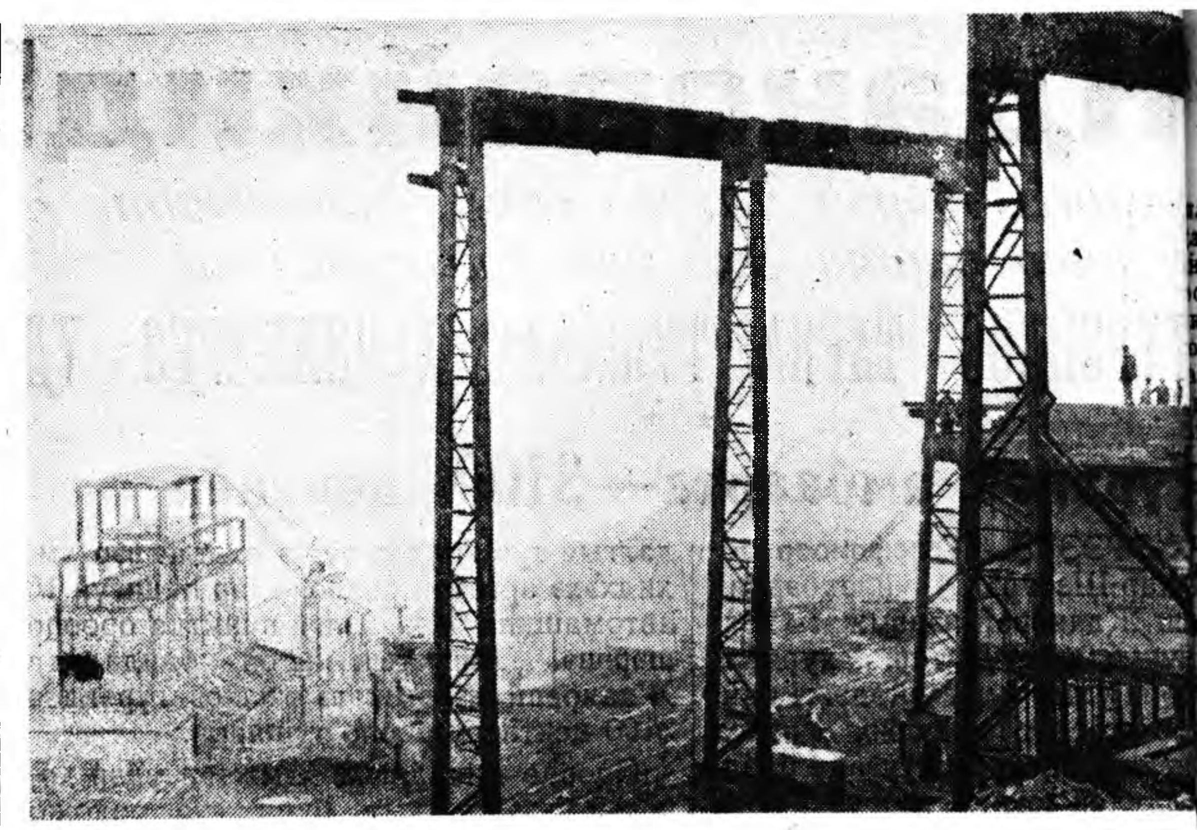
Б. Гылыков,
манай тусхай корр.
Бэшүүр.

Үглөөгүүр — эртэ [illegible] хонидой отара соо.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.
1963 оной августын 24.

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ ССР. Бага Кавказай хадануудта алунидуудай ехэ уурхай олдо[...] тэндэ Загликска рудник бии болгогдожо байна. Зураг дээрэ: руда бутаруулдаг фабрика, [...] станци баригдажа байна.

ТАСС-ай фото[...]

Эртээнhээ бэлдэжэ, эмхи гуримтайга[...]

Шухала барилга тушаа

Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинат правительствын тусхай шиидхэбэреэр ороной шухала барилганууда тоодо оруулагданхай. Энэ предприяти манай ороной арадай ажахын хүгжэлтэдэ тон ехэ удха шанартай байха юм. Тэрэнэй гаргаhан зарим зүйлнүүд арадай ажахын олохон hалбаринуудта хэрэглэгдэжэ, тэндэхи үйлэдбэриин гаргашые хороохо, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха арга олгохо байна.

Манай республика дээрэ абажа үзэхэдэ, Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай ашаглалгада үгтэхэдэнь республикын ой модоной ажахыда техническэ ехэхэн хубилалта болохо. Байгал шадарай ой модоной баялигые хүсэдөөр, тэрэ тоодо түлеэ, модо отолхо, хюреэдэхэ гэхэ мэтэhээ гарадаг үлөөдэhэн булта хэрэглэгдэдэг болохо ха юм.

Гэхэтэй хамта тус комбинадай проект зохёолго, барилга hүүлэй үе болотор тон нобшо удаанаар ябажа байhаниинь гэмшэлтэй. Энэ ушар олон шалтагаанhаа болоhон байха.

Нэн түрүүндэ комбинадай барилгын талмай сейсмическэ талаараа аюултай райондо ородог, тиимэhээ тэрэнэй проектые шэнээр зохёоходо барилгань үнэтэй болохо, Сэлэнгэдэ тэрэниие бариhанай хэрэгшье үгы ха гэжэ зарим мэргэжэлтэд hанамжаа оруулhан байгаа. Теэд барилга эхилэгдэhэн аад, тэрэнhээ арсахань бэрхэтэй байгаа бшуу.

Иимэ хоёр hанамжын ороод байхада, СССР-эй Госстрой бэрхэ мэргэжэлтэдhээ бүридэhэн тусхай комисси Сэлэнгын комбинадай барилгада байгша оной апрель hарада эльгээгээ бэлэй. Тус комисси СССР-эй наукануудай Академиин Сибириин отделениин научна эмхи зургаануудтай, Зүүн-Сибириин совнархозтой, проектнэ организацинуудтай хамта бии байhан проектнэ, шэнжэлгын материалнуудые согсолон хаража, дахинаа шалгажа үзөөд, целлюлозно-картонно комбинадые мүнөөнэйнь барилгын талмай дээрэ барихада болохо, таарамжатай зохид гэhэн тобшолол хэhэн байна.

Юугээрээ энэ талмайнь барилгада таарамжатай, зохид болоноб?

Барилгын талмай шадар, холо бэшэ, барилгын хүнгэн материалнууд элбэг; Зүүн-Сибириин түмэр замай Сэлэнгэ станци барилгаhаа 1 километрэй зайда оршодог, хажуугаарнь шоссейнэ харгы гарадаг; барилгые энерго-системэтэй холбоохонь хүнгэн —энээгүүр 220 киловатт хүсэтэй электродамжуулгын лини гарана; барилгын талмай тэгшэ газарта, тиимэhээ тэрэниие жэгдэлхэ, тааруулхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдэхэгүй; барилга шадар олон хүн зон үнинэй ажаhуудаг, тэдэниие комбинадай барилгада, тэрэнэй дүүрэhэнэй удаа тэндэ ажаллахаар хабаадуулхада болоно. Гадна барилгын талмайhаа 20—30-аад модоной газарта барилгын индустриин томо томо предприятинууд бии, Галуута нуурай шахта хүрэтэр (тэндэhээ, иишэ шулуу нүүрhэ асарагдажа байха юм) тиимэ холо бэшэ—150-аад километр болохо.

Комбинадые сейсмическэ аюулhаа hэргылхэ тушаа хэды ехэ зөөри нэмэн гаргагдабашье, дээрэ дурдагдаhан зүйлнүүдые хараадаа абан тооложо үзэхэдэ комбинадай барилгада гаргашалагдаhан бүхы мүнгэ зөөри 2,5 жэлhээ бусаагдаха аргатай.

Эдэ бүгэдэhээ үндэhэлжэ, СССР-эй Госстройн комисси Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинат бариха хэрэгтэй гэhэн шиидхэбэри абаhан байна.

Тиигэжэ Буряадай томохон барилга дээрэ hаяхан болотор хон жэн байhанаа хүдэлмэриин халуун үе ерэхэнь. Ойрын сагта барилгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар, түргээр ябуулагдажа эхилхэнь. 1964 ониие байгша онтой сасуулбал, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри 2 дахин, 1965 ондо 3-hаа үлүүтэй ехэ болохо. «Сибгипробум» гэжэ проектнэ институт барилгын талмайн сейсмическэ талаар шэнжэ шанарые хараадаа абажа, комбинадай үйлэдбэриин гол барилгануудай проект зохёожо эхилхэ. Гол корпусой фундаментын зурагууд мүнөө абтанхай. Мүн бусадшье [...]дай проект зохёохо, эл[...] гэнүүдые бэлдэхэ туша[...] үгтэнхэй.

Комбинадай барилга[...]хы хүдэлмэринүүдые эм[...]гаар эрхилжэ, хурда[...] ябуулха тушаа 2-дохи [...]лэнгын барилга-хабсара[...]лениин хүтэлбэрилэгшэ[...] профсоюзна организаци[...]hөө бодомжолхо, 1963-[...] үбэлэй үедэ хүдэлхөө[...] бэлдэхэ ёhотой.

Эндэ барилгын олохо[...] ганизацинуудай хүдэлмэ[...]лаха болоно. «Дальст[...]ция» трестын управлен[...]сой, модо бэлэдхэлгын [...]тельнын каркасуудые [...] байна. Тэдэнэр 15 мянга[...] таллоконструкцинуудые[...]ган дүрбэлжэн метр ха[...]нүүдые суглуулжа хабса[...]шэлэн «Гидроспецфунд[...] участогайхид, промышл[...]гын материалнуудай тре[...]ритойхоноор ажаллаха [...]

Барилга-хабсаралгын [...]үргэдхэгдэхэтэй хамта[...]шадэй, инженерно-техн[...]дэлмэрилэгшэдэй тоо о[...] дээндэ гэр байра, соё[...] ажаhуудалай эмхи зурга[...]тэй болохо. «Дальст[...]ция», «Востокэнергомон[...] электромонтаж», «Даль[...] «Теплоизоляция» болон [...]рилгын тусхай орган[...] хүдэлмэришэдые гэр бай[...]ха хэрэгтэ гол анхарала[...]рагтэй. Энээн тушаа С[...]рилга-хабсаралгын упра[...]ха хэмжээнүүдые абаха[...]

Барилгын трест, у[...]дэй партийна, профсоюз[...]лой организацинууд ба[...] хүдэлмэринүүдые өөhэдэ[...]тада абажа, барилгын т[...] дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы[...]шэдэй, инженерно-техни[...] мэришэдэй эдэбхи үүсх[...]шадалые элсүүлхэ уялга[...]

Б[...]
КПСС-эй обкомой [...]
городой ажахын [...]

Шалгарагшад шанда хүртэбэ

«Забайкаллес» комбинат, ой модоной, саарhанай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитет модо бэлэдхэлэй пунктнуудай, мастерска участогуудай, дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй июль hарын дүн гаргаба. Мүрысөөндэ Хүрбын леспромхозой Красный Яр гэжэ модо бэлэдхэлэй пунктынхид илажа, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаба.

Тус пунктын коллектив hарынгаа даабариhаа гадуур мянга гаран кубометр модо бэлдэhэн байна. Нэгэ хүдэлмэришэнэй комплексно бүтээсэ 121 процент болобо.

Хандагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй Сангон пунктынхид хоёрдохи, Баргажанай леспремхозой Лебяжий гэжэ коллектив гурбада[...]гэн шан абаба.

Мастерска учас[...] дундаhаа Хандагат[...] промхозой нүхэр [...] хүтэлбэрилдэг [...] шалгаржа, дам[...] Улаан туг, нэгэд[...]гэн шан абаhан ба[...]дэхи модошод июл[...] түсэбhөө гадуур [...]бометр модо бэлд[...]

Н. Т[...]

МҮНӨӨДЭРЭЙМНАЙ ОРОЛДОЛГО—ҮБЭЛЭЙМНАЙ АМ[...]

Хориин үйлэдбэриин управлениин „Дружба“ колхозой хоёрдохи комплексно бригадын хониной фермые даагша нүхэр О. Урбаевтай хөөрэлдөөн

Хонидые искусственнэ үрэжүүлгэ хэр зэргэ ябанаб гэhэн асуудалда харюусахаhаа урид нэгэ хэды үгөөр энэ жэлэйнгээ түл түрэсэ ямараар абаhан тухайгаа хэлэхэм.

Урда урда жэлэйхитэй жэшэбэл, яhала олон хурьга энэ ондо абаа. Фермэмнай дүн дээрээ зуун эхэ хонин бүриhөө мүнөө 80-аад хурьга түлжүүлжэ байна. Эдэнhээ илангаяа Нимбу Раднаевай хонишодые тэмдэглэмээр. «Зуунhаа — зуу» гэhэн зорилгоёо бэелүүлжэ, тус отарынхид колхозойнгоо хамтын суглаанай тогтооhоной ёhоор, гушан хурьга ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа.

Зунай, намарай бэлшээриин үедэ hайса хүшэлhэн тарган хонидые январь, февраль hарануудта түрүүлхээр искусственнэ үрэжүүлгэ хээд, хурьгадыень кошарно-базова байрада бэрхэ хонишодоор харууhалуулан түлжүүлбэл, эхэ хонидой hубайралга, түлэй гарзалга эсэслэн усадхаха аргатай гэжэ манай түрүүшүүлэй ажалай жэшээ гэршэлнэ.

Тиимэhээ мүнөө хонидоо саг соонь, шанар hайтайгаар үрэжүүлхэ гээшэ үдэрэймнай шухалын шухала зорилго болоод байна. Хамтадаа, фермэ дээрээ 4300 хурьга абаха түсэбтэйбди. Бүдүүн хонидоо бүгэдыень искусственнэ аргаар ороондо оруулха гэжэ хараалаад, үрэжүүлгын гурбан пункт августын 5-hаа хүдэлгэжэ эхилээбди. Тэдэниие даагшадаар урда жэлнүүдтэ хүдэлжэ нилээд дүршэhэн техник-үрэжүүлэгшэ Ульяна Орбодоевна Афанасьева, мэргэжэлтэй хонишон Ринчин-Ханда Цырендоржиева, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэ Галина Апханова гэгшэд ажаллана. Пункт бүхэн хоёр-хоёр отара гэхэ гү, али 1200 хони үрэжүүлхэ даалгабаритай.

Искусственнэ үрэжүүлгын түрүүшын арбан хоног соо 1000-аад хонин ороондо оруулагдаад байна. Энээгээр хараадуулан бодоходо, бүхы хонидоо сентябриин 15 хүрэтэр үрэжүүлжэ дүүргэхэ аргатайбди.

Хэдэн жэл удаа удаагаар хүдэлжэ байhан манай хонишод—техник үрэж[...]най өөhэдын эды т[...] дүршэлтэй болон[...] жүүлгэ хэхэhээ урда[...] саг соогоо хурьгад[...] гээгдээд, уhалбари[...] hайтай адуулганда[...]дажа түргэнөөр та[...]дадаг. Тиигэжэ хү[...] ехэтэй болоhон хони[...]тай байдаг. Мүнөө [...] хэндэ үдэрэй 30—[...] ототой хонин олд[...] дахин—үдэшэ үглөө[...]гэ хүүлнэ. Хонидто [...] үрэжүүлгэ үглөөгүү[...]рюун байхада хээ[...] орожо байhан тэдэ[...] юрэнхы отараhаа он[...]ганда ябуулжа, пу[...] үнжүүлээд, үдэшэ [...] үрэжүүлдэгбди.

Хориин племстан[...] гээгдэдэг хүрэнгэ [...] дагалха, наринаар[...] hаа эхилээд, пробни[...]дые hайнаар эдеэл[...] рууhалха, пунктын [...] сэбэрээр байлгаха [...]хы юумэеэ hайнаа[...]хын тула хонишоди[...] хаарлтайгаар хан[...]hэн урмандань ,хон[...]жүүлгэ манай фе[...] бэшээр ябажа бай[...]

Ц-Д.

Ород, буряад хэлэнүүдэй олондо ойлгосотой болохын түлөө

Багшанарай республиканска научно-практическа конференцихээ

болон ород хэлэнүүдые АССР-эй hургуулинуудта асуудалнуудта зорюулагда-бликанска научно-практи-ференци болоjо дүүрэбэ. ференцидэ республикымнай агуудhaa багшанар, hур-хүтэлбэрилэгшэд суглар-. Гадна Москвahaa, Эр-адай болон Тувын АССР, болон Усть-Ордын Буряа-ональна округуудай тү-конференциин худэлмэ-далсаа. Тэдэнэр ород бо-д хэлэнүүдые заалгын а асуудалнуудые зүбшэн э хэлэнүүдые заалгые hайжаруулха бүхы арга аа тодорхой ба hонирхол-лдөөнүүд гурбан үдэрэй ргэлжэлөө.

й ЦК-гай июниин Плену-үд болон hурагшадые ком-л сурталтайгаар хүмүү-асуудалаар конференцидэ лай урда КПСС-эй Бу-бкомой секретарь Д. Д. дэлгэрэнгы элидхэл хэhэн

Пленарна заседани дээрэ Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр **С. Г. Дугаров** КПСС-эй XXII съездын болон партиин Программын ёhoop «ород болон буряад хэлэнүүдые заалгые hайжаруулха талаар hургуулинуудай болон арадай гэгээрэлэй эмхи зургаануудай зорилго» гэhэн элидхэл хээ. Тиихэ зуураа ород болон буряад хэлэнүүдэй удха шанар дээрэ тогтоод, эдэ хэлэнүүдые республикын hургуулинуудта хэр зэргэ заажа байhан тухайнь хөөрөө. Гадна hурагшадай хоёр жэлдэ удаагуур нэгэ класстаа үлэлгые, ород болон буряад хэлээр муу сэгнэлтэ абалгые зайсуулха зарим хэмжээ ябуулгануудые дурадхаhан байна.

Үгэ хэлэhэн багшанар болон hургуулинуудай директорнүүд өөhэдынгөө ажалай дүй дүршэл тухай, мүн суглаа худэлдэг багшанарайнгаа ажал хэрэгүүд тухай хөөрөө. Тэдэнэр багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай худэлмэриие шүүмжэлhэн, мүртэй туhа хүргэнэгүй гэжэ зааhан байна.

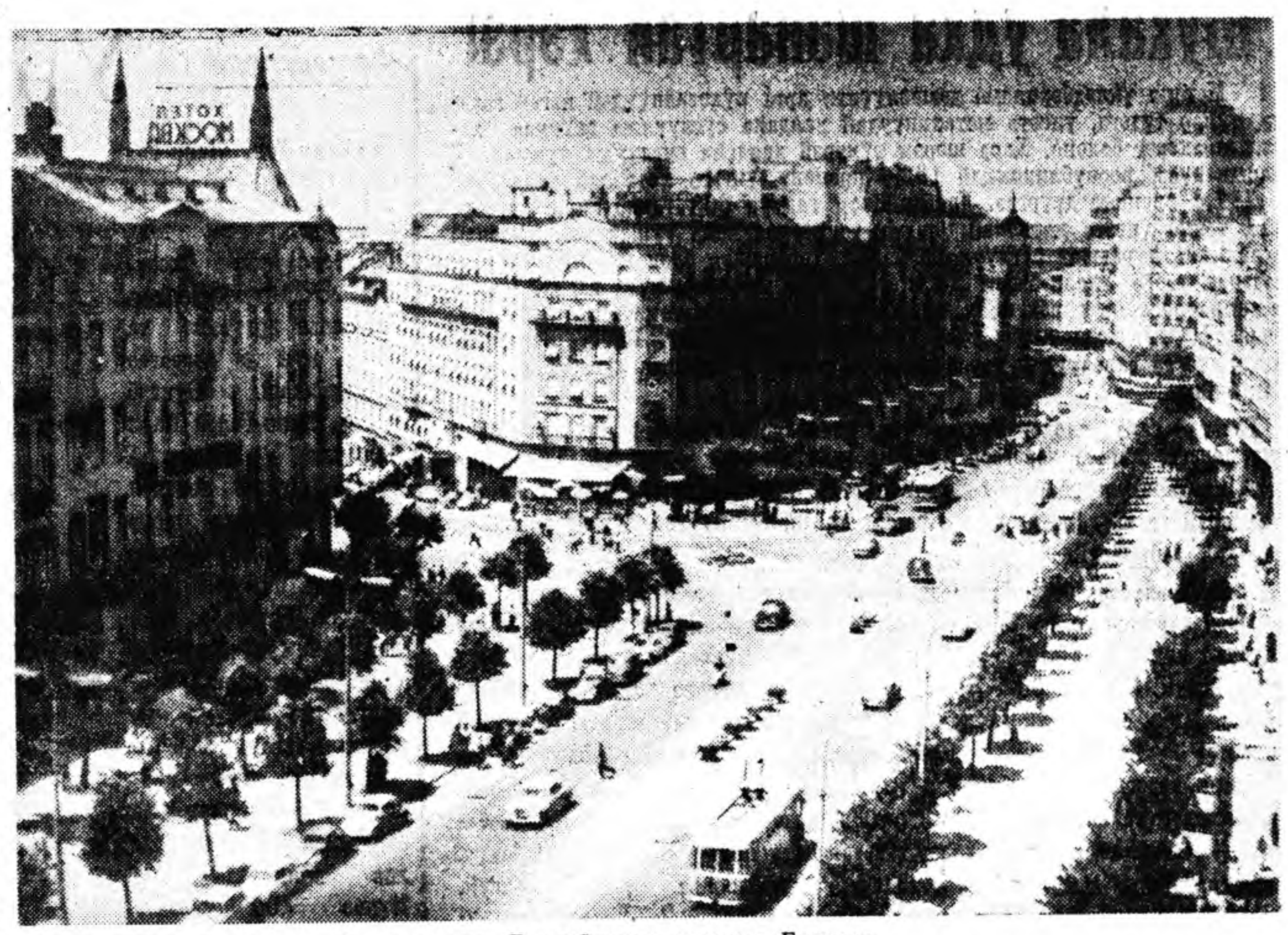
Хориин аймагай Үльдэргын дунда hургуулиин директор **Ц. Номтоевой** үгэ илангаяа hонирхолтой байжа, баранай анхарал татаа. Тэрэ өөрынгөө hургуулиин багша Д. Дондоковагай буряад класста ород хэлэ заадаг дүй дүршэл тухай тогтон хөөрөө. Мүн Загарайн аймагай Үдын дунда hургуулиин директор нүхэр **Дармаев** Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай ажалые шүүмжэлhэн, тус институт дүүргэhэн залуу багшанарай олон ушарта ажал хэрэг дээрээ ехээр түдэгэсэдэг тухай хэлээ. Гадна hурагшадые эстетикын талаар хүмүүжүүлхэ асуудалаар бирагүй бэлэдхэлтэй байдаг гэжэ тэмдэглээ.

Суглаарагшад Галуута Нуурай дунда hургуулиин hуралсалай талые даагша **И. А. Гвоздарьковагай** хэлэhэн үгөөр hонирхоhон байна. Тэрэ өөрынгөө hургуулиин Загастайн дунда hургуулитай байгуулhан хани харилсаан тухай, тус hургуулинуудай багшанарай хоорондоо яажа дүй дүршэлөө андалдадаг байhан тухай хөөрөө.

Секцинүүдэй заседанинууд дээрэ hонирхолтой элидхэлнүүд уншагдаа. Жэшээлхэдэ, «Ород хэлэнэй урогто hурагшадай өөhэдынь номоо үзэлгые эмхидхэлгэ», «Буряад орфографиин дүримүүдые гуримшуулга ба тэдэниие хэрэг дээрэ ашаглалга», «Нютагай диалект болон хэлэтэй газарнуудта литературна буряад хэлэ заалга», «Буряад үхибүүдтэ яажа ород хэлэ заадагбиб», «Ород хэлэ заалгые ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха» болон бусад олон hонирхолтой элидхэлнүүд шагнагдаа.

Тус конференци дээрэ габьяата багшанар, багшанарай институдай түлөөлэгшэд, багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай методистнууд, Педагогическа Наукануудай академиин болон Үндэhэ яhатанай hургуулинуудай институдай түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Конференцидэ хабаадагшад доро толилогдоhон уряа бэшэг баталан абаа.

Югославиин Социалис Федеративна Республикын нииcлэл Белград.

ТАНЮГ—ТАСС-ай фото.

ШЭНЭ ЁҺОНОЙ ХҮНҮҮДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭЭ!

Бүхы багшанар, арадай гэгээрэлэй худэлмэрилэгшэд, түрэлхид болон олониитэдэ

...нүхэд!

...сурталай худэлмэриин зорилгонууд» гэhэн асуу-лоjо үнгэрhэн КПСС-эй юниин Пленумэй түүхэтэ инүүд манай партиин бо-й ажабайдалдахи гүн гүн-ка шанартай үйлэ хэ-аhaa гадна, ажалша-унис ёhoop хүмүүжүүлхэ ртиимнай гаргаhан шэнэ хэшээл оролдолгын гэршэ ю.

й ЦК-гай Пленум соёл худэлмэриин мүнөө үеын нэгыгөөр, али бүхы тала-нжэн хаража үзөөд, ажал-ммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ н маягые саашадань эрид лха, коммунис общество талаар асари ехэ түсэ-хэрэг дээрэ бэелүүлгэдэнь үсэл оролдолгые элсүүлхэ хэмжээ ябуулгануу-алhан байна.

й ЦК-гай Пленум арадай асуудалнуудта ехэхэн хандуулhан байна. Ажа-hургуулинуудай холбоое хэ ба СССР-тэ арадай гэ-системые саашадань хүг-хай Хуули бэелүүлгэ hайн харуулаа гэжэ Пленум hурагшадай ажалаар хү-эрид дээшэлээ, hургуу-ажабайдалтай холбоо ба-бэхижүүлхэ хэрэгтэнь алхам хэгдээ.

хамта, коммунис ёhoop лгые эмхидхэлгэдэ, hу-үйлэдбэриин болон мэргэ-эдхэлдэ дайралдадаг алдуу дые заагаа hэн. Мүн ара-рэлэй зарим худэлмэрилэг-ргалгын асуудалые хүмүү-хэрэгүүдhээ амяарлаха аргадаг байhыень тэмдэглэ-, иимэ hаналай тон буруу элирүүлээ.

дaлтай hургуулиин холбоо бэхижүүлхэ тухай Хуулиие улангүй хэрэг дээрэнь бэе-хүүгэдые шажан мүргэлдэ өр, эстетическэ болбосорол р хүмүүжүүлхэ, hурагша-hудараа гүнзэгыгөөр ха-ха, hургуулиhaa хулжал-адхаха талаар КПСС-эй Пленум партийна, совет оло-арадай гэгээрэлэй эмхи удай болон бүхы багша-рда тон харюусалгатай зо-дые табиhан байна.

үетэниие хүмүүжүүлхэ хэ-ет багшанар хадаа партиин тын туhамарша болоно гэ-лон тэмдэглэхэ зуураа, ЦК-гай Пленум совет об-соёл сурталай, ухаан бодо-гые улам улам арьбадхажа байхыень тэдэниие уряалаа. Багшанарай hурагшадта үгэhэн эрдэм бэлигэй ехэ байхада, практическа ажал ябуулгатайнь нягта холбоотой байха бүри хүмүүжүүлгын бүхы худэлмэриин аша үрэнь партиин XXII съездын болон КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ багшанарай оруулhан хубитын ехэ болохо байhаниинь мэдээжэ.

Парти болон правительствын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, манай республикын арадай гэгээрэлэй бүхы худэлмэрилэгшэд шэнэ ёhоной хүниие, коммунис обществодо ажаhууха хүниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа гамнангүй зорюулна. Үнгэрhэн дүрбэн жэлэй турша соо арадай гэгээрэлэй системые хубилгаха худэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдаа. Долоон жэлэй hургуулинууд найман жэлэй болгогдоо, тиихэдэ байгша оной сентябриин нэгэнhээ арбан жэлэй hургуулинууд барандаа үйлэдбэриин hуралсалтай дунда hургуулинууд болгогдохо байна. Шэнэ 1963—1964 оной hуралсалай жэлдэ республика соомнай үйлэдбэриин hуралсалтай 90 дунда, 170 найман жэлэй болон 312 эхин hургуулинууд худэлхэ. Жэлhээ жэлдэ эрхим hурагшадай тоо улам олошорно. hуралсалай-материальна бааза байгуулха талаар ехэ худэлмэри хэгдэнэ.

Буряадай АССР-эй hургуулинуудта 7500 гаран багшанар ажаллана. Дүршэл мэргэжэл ехэтэй багшанар жэл бүри олошорно. 1962—1963 оной hуралсалай жэлдэ 1000 гаран багшанар амжалтатайгаар ажаллажа, нэгэшье хүниие хоёрдохи жэлдэнь үлөөгөөгүй юм.

Парти болон правительствамнай эрхим багшанарай ажал худэлмэри үндэрөөр сэгнэдэг. 76 хүн РСФСР-эй hургуулинуудай габьяата багша, 312 хүн Буряадай АССР-эй hургуулинуудай габьяата багша гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэhэн байна. Олон багшанар Советскэ Союзай орден болон медальнуудаар, мүн «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэhэн значогоор шагнагдаhан юм.

Ажал худэлмэридөө шалгарhан, ёhотой замай залууршад болон тодорhон багшанарай нэрэнүүд олондо суурханхай. Тэдэ хэд бэ гэбэл: Екатерина Сутаевна **Хуриганова** (Хориин аймаг), Александра Андреяновна **Назимова** (Хяагтын аймаг), Анна Даниловна **Чиркова** (Баргажанай аймаг), Дора Александровна **Абашеева** (Кабанскын аймаг), Регзыма Ирдынеевна **Ирдынеева** (Мухар-Шэбэрэй аймаг), Инна Александровна **Гвоздарькова** (Галуута-Нуур хото), Хаим Самуилович **Каленин** (Баунтын аймаг), Доржи Содноевич **Манзарханов** (Түнхэнэй аймаг), Нина Алексеевна **Турушанова** (Хойто-Байгалай аймаг), Агния Зангеевна **Яжинова**, Мария Кирилловна **Каменецкая**, Хандама Дугаровна **Дамдинова** (Улаан-Үдэ хото) болон бусад олон багшанарые дурдажа боломоор байна.

Эдэ багшанар ухаалиг шадамараар ажаллажа, hурагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнангүй зорюулхаhaa гадна, хэшээл үнгэргэхэ шэнэ аргануудые үргэлэдэг юм.

Түрүү мэргэжэл, дүршэлөөрөө суурхаhан hургуулинууд манай республика соо олон. Эдэ hургуулинуудай багшанарай коллективүүд hурагшадай хоёрдохи жэлээ нэгэ класста үлэлгые гүйсэд усадхаха гэhэн зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

Гэбэшье республикын hургуулинуудта муу сэгнэлтэ абадаг hурагшадай тоо үшөөл олон байhaap. Тэдэнэй диилэнхи олониинь ород хэлээр, буряад хэлээр болон математикаар муу сэгнэлтэнүүдые абана. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, хэлэ бэшэг болон тоо бодолго заадаг багшанар ажалаа шэнэ эрилтэнүүдтэй зохилдуулан хубилгаагүй зандаа, хуушаараа ажаллана бшуу. Эдэ предмедүүдээр hурагшадай муу сэгнэлтэ абалгые усадхалгаhaa хоёрдохи жэлээ нэгэ класста үлэлгые эрид үсөөрүүлгын шухала асуудал сэхэ дулдыдаха болоно бшуу.

Багшанарай научно-практическа конференцидэ хабаадагшад иимэ уряатайгаар республикын хамаг багшанар, арадай гэгээрэлэй худэлмэрилэгшэд, түрэлхид болон олониитэдэ хандаха гэжэ шиидэбэ:

1. Бүгэдэ ниитын уялгата найман жэлэй hуралсалые бэелүүлхэ хэрэгтэ хамаг хүсэ шадалаа зорюулха. hургуулиин наhанай бүхы үхибүүдые hуралсалда хабаадуулха, hургуулиин газаа нэгэшье үхибүү үлөөхэгүй, мүн hуралсалай жэлэй үедэ hурагшадые hургууляа хаяжа ошолгые огтолон усадхаха.

2. 1—4, 9—11-дэхи классуудай hурагшадай хоёрдохи жэлээ нэгэ класста үлэлгые гүйсэд усадхаха ба 5—8-дахи классуудай hурагшадай мүн лэ хоёрдохи жэлээ нэгэ класста үлэлгые эрид үсөөрүүлхэ, hурагшадай ном hудараа ойлгосын шанар, хэшээл үнгэргэлгын түрүү аргануудые хэрэглэн дээшэлүүлхэ.

3. Манай республикын болон бусад областьнуудай багшанарай түрүү дүй дүршэлые али болохоор нэбтэрүүлхэ. Хэшээл үнгэргэлгын аргануудые үргэдхэхэ, hурагшадай өөhэдэйнь үүсхэхы ажал ябуулгые дэмжэхэ, номдоо муугаар hурадаг hурагшадтай саг үргэлжэ ами амяарантайнь хөөрэлдэжэ, худэлмэри ябуулжа байха.

Багшанар бүхэн өөрынгөө идейно-политическэ бэлэдхэл болон дүршэл мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха уялгатай. Ном зааха, мүн хүмүүжүүлхы худэлмэриингөө арга методүүдые али болохоор нарижуулан hайжаруулха, манай hургуулинуудай болон педагогическа эрдэм ухаанай суглуулhан үнэтэй дүй дүршэл ажалдаа хэрэглэхэ, hургуулиин системые хубилгаха үедэ тодорhон шэнэ, түрүү зүйлнүүдые дэмжэн хүгжөөхэ.

hургуули бүхэндэ өөрын методическа булан байгуулха, hуралсалай болон хүмүүжүүлгын худэлмэриие эмхидхэлгын дүй дүршэл дэмжэжэ, район, город, республикынгаа бүхы багшанарай дунда дэлгэрүүлхэ.

4. Ажабайдалтай hургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай Хуулиин болон КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй табиhан эрилтэнүүдэй ёhoop hуралсалай болон хүмүүжүүлгын худэлмэриие шэнэлэн хубилгаха, hурагшадые hургаха болон хүмүүжүүлхэ нэгэ ниитэ хэрэгые таhалан ябуулжа болохогүй.

hурагшадые hургуулида болон hургуулиин газаа тэд коммунис ёhoop хүмүүжүүлгын хэмжээе дээшэлүүлхэ. Коммунизм байгуулагшын моральна кодексын эрилтэнүүдэй ёhoop hурагшадай эстетическэ болон шажан мүргэлдэ эсэргүү хүмүүжүүлгые hайжаруулха, олониитын хабаадалгатай хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэжэ, үнгэргэжэ байха, түрүү предприяти, театр, кино, клуб, музей болон стадионуудта хамтаараа ошохо.

hургуулидахи хүмүүжүүлгын худэлмэриие hайжаруулха хэрэгтэ комсомолой болон пионерэй эмхи зургаануудай үүргые дээшэлүүлхэ, hурагшадай коллективэй ажабайдалай элдэб олон асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэй үүргэ болон эрхые нэмээхэ, ажалшадай дунда hайн дураараа ном, журнал болон газетэнүүдые тараалгада hурагшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха.

5. Хүүгэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ hургуулиин, түрэлхидэй, ниитын эмхи зургаануудай харюусалгые дээшэлүүлхэ. Тиихэ зорилгоор, республикын предприяти, колхоз, совхоз, эмхи зургаануудай дэргэдэ бүлэ болон hургуулида туhалха тусхай советүүдые байгуулха. hургуули бүхэниие ажалшадай дунда культурна хүмүүжүүлгын худэлмэри эрхилхэ түб болгохо, Улаан-Үдэ хотын түрүү hургуулинуудай жэшээгээр hургуулинуудта субботын болон амаралтын үдэрнүүдэй клубуудые нээхэ. hурагшадай үйлэдбэриин hуралсалые болон мэргэжэлэйнь бэлэдхэлые эрхилхэ хэрэгтэ бии байгаа дутуу дундануудые усадхаха хэмжээ ябуулгануудые абаха, мүнөө үеын научно-техническэ дэбжэлтын ёhoop hурагшадые теоретическэ болон практическа талаhaань мэргэжэлнүүдтэ hургалгын шанар hайжаруулха. hурагшадай үйлэдбэриин hуралсалай түлөө промышленна предприяти, барилга, транспорт, колхоз болон совхозууд hургуулинуудтай адли харюусаха ёhотой.

Предприяти, совхоз болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд hурагшадай үйлэдбэриин hуралсалай асуудалаар саг үргэлжэ hонирхожо байха, hургуулинуудай hуралсалай-материальна болон үйлэдбэриин баазаяа бэхилхэ хэрэгтэнь тодорхой туhаламжа хүргэхэ, багшанарай ажаhуудалай болон гэр байрын асуудалнуудай түлөө харюусаха зэргэтэй.

Манай республикын багшанарай энэ уряадамнай харюу болгон, hуралсалай шэнэ жэлдэ хамаг хүсэеэ, эрдэм мэргэжэлээ парти болон правительствын гаргаhан, hургуулиин системые хубилгаха тухай тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлгэдэ зорюулха, Коммунис партиингаа үзүүлhэн үндэр найдалые харюулха байhандань батаар этигэнэбди. Шэнэ үеын ёhотой, hайн hайхан сэдьхэлтэй хүниие хүмүүжүүлхэ, коммунис общество байгуулха гэhэн гэрэлтэ уг зорилгонуудай багша бүхэниие ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулаг лэ. Агууехэ Эхэ оронойнгоо hалбаран мандахын түлөө хүсэ шадалаа гамнахагүй, коммунизмын идейнүүдтэ бэеэ үгэнги, эрдэм ба бэлиг түгэлдэр хүнүүдые хүмүүжүүлэн гаргахын түлөө хүсэ шадалаа элсүүлхэбди.

hуралсалай шэнэ жэлээр, хүндэтэ нүхэд!

Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэхэ талаар гайхамшагта ажалдатнай шэнэ амжалтануудые хүсэнэбди!

Багшанарай научно-практическа конференциин даалгабаряар РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй габьяата багшанар: Н. Ц. Дабжаев, Н. Н. Намсараев, О. М. Ведерникова, О. М. Данилова, Н. Наумова, К. А. Олзоев, А. П. Пискунова, А. Ф. Мяхонова, Ц. Н. Номтоев, Х. Д. Дамдинова, А. Р. Абраменко, С. Б. Бодиева, А. П. Чайванова, М. А. Филиппов.

Ямар дутагдалнууд манда hаалта болоноб?

Түрэлхи хэлэ бэшэгэй асуудал

...hoo өөдэ ургажа ябаа ...уулые коммунис ёhoop ...үүлгэдэ түрэлхи хэлэн ...ературын нилээд ехэ ...й байhаниинь мэдээжэ ...аа.

...ай республикын эхин, ... ба дунда hургуули-... буряад хэлэ заалга ...ргээр табигдаа, гээшэб ...лоо haa, hайнаар ябуу-...а гэжэ баталан хэлэхэ ...й.

...амсараевай нэрэмжэтэ ...гын дунда hургуулиин ...лассай багшанар Н. Да-... Н. Мархасаева, ...мбалова, Ц. Чимитова, ...йнжурова, Н. Нанзато-... Дугарова, Ц. Жигжи-...эгшэд Липецкэ облас-...үрүү багшанарай дүй ...нүүдые өөhэдынгөө ... зүбөөр хэрэглэдэг бо-... юм. Гэхэтэй хамта, за-...агшанарай хэшээлнүү-...эргэжэ байхада тохёол-...дутуу ба шиидхэгдээ-...уудалнууд гарадаг бай-...ар ушарhaa түрэлхи хэ-... ба литературын хэшээл-... дутуу зүйлнүүд гара-...хэ болоо haa иимэ:

1. hургуулинуудай ударидагшад, гэгээрэлэй таhагуудай худэлмэрилэгшэд, гэгээрэлэй министерство түрэлхи хэлэ заалгада тон багаар hаналаа табидаг гэхэ гү, али тоохогүй ябадал гаргадаг гэхэдэ ехэшье алдуу болохогүй гэжэ hананам. Тэдэнэр түрэлхи хэлэнэй хэшээлнүүдтэ орогдогшье haa, мүртэй hайн заабари үгэдэггүй. Юундэб гэхэдэ, эдэнэр өөhэдөө түрэлхи хэлэеэ hайнаар мэдэдэггүй нэгэ гэмшэлтэй бшуу. Түрэлхи хэлэ ба литература заалгын дүй дүршэлнүүдые согсолhон зарим тэды статьянуудшье байдаггүй. Багшанарай дүй дүршэл түрэлхи хэлээр согсолhон бишыхан брошюра гаргаа haa ехэл hайн байгаа бшуу.

2. hургуулинуудта үзэдэг номууд соохи зарим статьянууд удхаараа мүнөө үеын байдалда таарахаяа болинхой. Грамматикын упражненинүүд нэгэ янзын гуримаар үгтэнхэй. Жэшээлхэдэ, үгтэhэн үгэнүүдые гү, али мэдүүлэлнүүдые буулгажа бэшээд, хэрэгтэй үгэнүүдые зурагты г. м. хизаарладаг байна. Үгышье haa, зарим упражненинүүд ута унжагай, ехэ статьянууд байдаг. Иимэ хуурай, удха багатай, hонигүй упражненинүүд hурагшадые яашье hонирхуулдаггүй байна.

hурагшадай өөhэдөө бүтээхэ упражненинүүд, таблицанууд, мэдүүлэлнүүд ба асуудалнууд байха ёhотой.

3. Диктантнуудай, изложенинүүдэй ба сочиненинүүдэй сборнигуудые шэнээр зохёожо гаргахаар болоо. Энэ сборник соо түрүү багшанарай дүй дүршэлые оруулха шухала.

4. Ород хэлэ буряад hургуулинуудта заадаг ород хэлэнэй багшанар буряадhaa ород хэлэн дээрэ оршуулга багаар хэнэ. Зарим багшанар буряад хэлэнэй грамматика муу мэдэнэ. Программа соо ямар статьянуудые оршуулхаб гэжэ сэхэ заагаа haa, hайн бэшэ юумэ аа гү?

5. Манай республика тогтоhоор 40 жэл болобо. Республика соомнай эрдэмтэд, түрүү багшанар хэды олон болоо гээшэб. Теэд буряад хэлэ ба литература зааха методико байхагүй.

Гэгээрэлэй министерство бага зэргын жэжэ асуудалнуудта hамаараад, тон шухала асуудалнуудые мартадаг гү, али тоохогүй ябадал гаргадагынь гэмшэлтэй байна.

6. Буряад хэлэн дээрэ зохёогдоhон таблица оройдоошье үгы болошоо. Шэнэ hайн, удха шанартай таблицануудые гаргаха саг ерээ.

7. Буряад хэлэ ба литература заалгые саашадань hайжаруулха тон шухала гэжэ багшанар лэ хэлсэнэ гээшэбди. Теэд нэгэ зарим буряадууд, түрэлхи хэлэ бэшэг ба литературые эрхилжэ байhан эмхи зургаанууд ёho тэды хэлсээд, саашадаа мартажархина. Буряад хэлэн дээрэ лекци, элидхэл ба хөөрөө хэхэ гэhэн шанга тогтоолшье абтаха юм. Энэнь ехэл hайшаалтай байдаг. Үнэн бодото хэрэг дээрээ хэр зэргэ дүүргэгдэнэ ааб гэхэдэ, дүүрэжэ бирадаггүй. Нэгэ зарим буряадууд би буряад хэлэ мэдэхэгүйб гээд, ород хэлээр хөөрэдэг. Худөөгэй библиотекэдэ буряад хэлэн дээрэ ном үсөөн байдаг. Буряад хэлэ ба литература саашадань хүгжөөхэ ябадал партийна ба советскэ худэлмэришэдэй арюун уялга байна.

8. Үнинэй ба залуушье зохёолшод олон болоо. Гоё hайхан, удха шанартай зохёолнууд бэшэгдэнэ. Теэд hургуулиин наhа хүрөөгүй ба hургуулиин наhанай үхибүүдэй уншаха зохёолнууд ехэл хомор байна. Манай зохёолшод үхибүүдтэ ба түрэлхидтэ ехэ үритэй болоо гэхэдэ алдуугүй. Зохёолшод багшанарай шүүмжэлэлые хүндэтэй дээрэ хүлеэхэ аабза гэжэ hанагдана.

9. Худөө залуушуулай үдэшын hургуулинуудта түрэлхи хэлэ заахаяа болишоо. Буряад залуушуул түрэлхи хэлээ үзэхэ ехэл дуратай юм. Теэд гэгээрэлэй министерство юундэ болюулаа гээшэб. Энэ асуудалда харюу үгэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

А. Аюржанаев.
Хэжэнгын дунда hургуулиин багша.

Белградта сайлалга болобо

БЕЛГРАД, августын 22. ТАСС-ай корреспондентнүүд Д. Бочаров, И. Титов гэгшэд мэдээсэнэ:

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Никита Сергеевич Хрущев hамгантаяа Югославиин Социалис Федеративна Республикын президент, Югославиин коммунистнуудай Союзай генеральна секретарь Иосип Броз Титын, hамганайнь хүндэлэлдэ Союзна гүйсэдхэхы вечнин байшан соо сайлалга хэбэ.

Союзна скупщинын түрүүлэгшэ Э. Кардель, республикын вице-президент А. Ранкович, Союзна гүйсэдхэхы вечиин түрүүлэгшэ П. Стамболич, Югославиин ажалшан арадай социалис союзай союзна комитедэй түрүүлэгшэ Л. Колишевский, Югославиин профсоюзуудай союзай центральна соведэй түрүүлэгшэ С. Букманович, Сербиин коммунистнуудай союзай ЦК-гай секретарь И. Веселинов, Босниин, Герцеговинын коммунистнуудай союзай секретарь Д. Пуцар, арадай оборонын хэрэгүүдые эрхилдэг гүрэнэй секретарь И. Гошняк, гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг гүрэнэй секретарь К. Попович болон тусхай тушаалтай бусад хүнүүд сайлалгада байба.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ю. В. Андропов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Московско горкомой нэгэдэхи секретарь Н. Г. Егорычев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Ленинградай промышленна обкомой нэгэдэхи секретарь В. С. Толстиков, СССР-hээ Югославида байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын Европын табадахи таhагые даагша С. Т. Ставин болон советскэ посольствын харюусалгатай худэлмэрилэгшэд совет талаhaa сайлалгада байгаа.

Н. С. Хрущев, И. Броз Тито сайлалга дээрэ үгэ хэлэбэ.

Советскэ Союзай, Югославиин арадууд шанга тэмсэл соогуур амгалан ёhоной ажал хэхэ эрхэеэ хамгаалаа гэжэ Н. С. Хрущев мэдүүлбэ. Дайн байлдаанай ямар ехэ бэрхэшээлтэй байhаниие бидэнэр hайса мэдэнэбди. Тиимэhээ манай арадууд эб найрамдалай түлөө сэхэ шууд, эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ.

Бидэнэр СССР-тэ хүсэ ехэтэ экономико, зэбсэгтэ хүсэнүүдые бии болгообди. Үльгэр түүхын баатартал адли, манай хүсэнүүд айхабтар түргөөр урган хүгжэнэ. Хэрбээ социализмын оронуудта империалистнуудай добтолоо haaнь, шанга харюу үгэхэбди. Бидэнэр эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди. Юуб гэхэдэ социализм, коммунизм байгуулха эрхэ байдалые эб найрамдал бии болгоно гэжэ Н. С. Хрущев үргэлжэлүүлээ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ, мүн арадуудай социальна, национальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлдэ түрүү хүсэнүүд нэгэдэхэ ёhотой. Мүнөөнэй үе сагта империализмда эсэргүүгээр бүхы түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэхэ гайхамшагта арга боломжонууд бии болоо гэжэ Н. С. Хрущев хэлэбэ.

Энэ нэгэдэлдэ хубитаяа оруулхын түлөө Советскэ Союзай Коммунис парти бүхы зохихо хэмжээнүүдые абаhан, абахашье байна гээд Н. С. Хрущев мэдүүлээ.

Советскэ Союз Югослави хоёрой хоорондохи хани барисаа, харилсан ажаллалгые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ ехэ амжалтануудые туйлахын түлөө КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев хундага үргэбэ.

Хани халуун, нүхэр ёhоной оршон байдалда сайлалга үнгэрбэ.

Н. С. Хрущев, И. Тито Скопле ошобо

БЕЛГРАД, августын 22. ТАСС-ай корреспондентнүүд Д. Бочаров, И. Титов мэдээсэнэ.

Югославида амаржа байhан КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Югославиин коммунистнуудай Союзай генеральна секретарь, Югославиин Социалис Федеративна республикын президент Иосип Броз Титотой мүнөөдэр Скопле город ошобо.

Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущев газарай худэлхэдэ эбдэрhэн городые хараа.

Эндэ мэдээсэгдэhэнэй ёhoop Югославиин ажалшан арадай социалис союзай Скоплиин городской комитет городойнгоо хүн зондо уряал гаргаа. Манай городто ехэ айлшанай ерэхэ болоhон ушар уласхоорондын холбоо харилсаанай гэршэ болоно гээд тэрэ уряал соонь тэмдэглэгдэнэ.

Нүхэд Н. С. Хрущев И. Тито хоёрые угтахаяа Скопле городой хүн зон булта гарая гэжэ тэрээн соонь уряалагдаhан байна.

Н. С. Хрущев Скопле городто

СКОПЛЕ, августын 22. ТАСС-ай корреспондентнүүд Д. Бочаров, И. Титов мэдээсэнэ:

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев hамгантаяа, Югославиин коммунистнуудай Союзай генеральна секретарь, Югославиин Социалис Федеративна Республикын президент Иосип Броз Тито hамгантаяа мүнөөдэр Скопле город самолёдоор ерэбэ. Югославиин Социалис Федеративна Республикын вице-президент А. Ранкович, Югославиин ажалшан арадай социалис союзай союзна комитедэй түрүүлэгшэ Л. Колишевский болон тусхай тушаалтай бусад хүнүүд тэдээнтэй хамта ерэлсээ.

Югослав, Совет гүрэнүүдэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн аэродром дээрэ Македониин коммунистнуудай союзай ЦК-гай секретарь К. Прvenковский болон Македониин бусад хүтэлбэрилэгшэд ехэ айлшадаа угтаба.

Н. С. Хрущев, И. Броз Тито, тэдэниие үдэшэн ябаhан хүнүүд газарай худэлхэдэ хохидолдо ороhон городые харахаяа аэродромhoo ошобо. Аэродромhoo город хүрэтэр ошохо замдань Македониин ехэ городой хэдэн мянгаад ажалшад айлшадаа халуунаар амаршалаа. Совет Армиин тусхай инженернэ частиин ажаллажа байhан сүлөөрэлгын талмайда Н. С. Хрущев, И. Броз Тито хүрэбэ. Частиин командир подполковник Б. И. Гунько Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевто даабаряа ямараар дүүргэжэ байhан тухайгаа хэлэжэ үгэбэ.

И. Броз Тито В. И. Гунькодо хандажа, частиин сэрэгшэдтэ ехэ баяр баясхалан хүргэхыень гуйба.

Н. С. Хрущев, И. Броз Тито, тэдэниие үдэшэжэ ябаhан хүнүүд городой үйлсэнүүдээр ябаба, тэндэхи парк хараба. Эндэнь майхангууд соо 11 мянга тухай хүн зон байна. Советскэ Союзhaa ерэhэн ехэ айлшадые, Югославиин хүтэлбэрилэгшэдые тэдэнэр хани халуунаар амаршалаа.

Городые хараhанай hүүлээр Н. С. Хрущев Македониин социалис республикын хүтэлбэрлэгшэдтэй хөөрэлдэбэ.

БЕЛГРАД, августын 22. (ТАСС-ай корр.). Н. С. Хрущев, И. Броз Тито, тэдэниие үдэшэжэ ябаhан хүнүүд үдын хойно Белград бусаба.

Хэлэ бэшэгэй эрдэмтэдэй конференци

Сибириин арадуудай национальна хэлэнэй совет үедэхи хүгжэлтын асуудалда зорюулhан научна конференци үсэгэлдэр худэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

Филологическа эрдэмэй доктор, профессор нүхэр **Т. А. Бертагаевай** хэhэн — нютаг нютагай яряанай хэлэнhээ уламжалан литературна хэлэнэй саашанхи хүгжэлтэ тухай, филологическа эрдэмэй доктор нүхэр **Л. Е. Элиасовай** — Байгалай оршондо үнинэй hуурижаhан ород зоной хэлэндэ ороhон буряад, эвенк үгэнүүд тухай, филологическа эрдэмэй кандидат нүхэр **Ц. Б. Цыдендамбаевай** — буряад хэблэлэй хэлэн тухай, филологическа эрдэмэй кандидат нүхэр **У-Ж. Ш. Дондуковой** — буряад хэлэнэй ниитэ-политическэ терминологи тухай, филологическа эрдэмэй кандидат нүхэр **Ц. Б. Будаевай** — буряад хэлэн дээрэ политическэ литературын оршуулга тухай гэhэн элидхэлнүүд үглөөнэй заседанида шагнагдаа. Үдэшын заседанида эрдэмтэдэй зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаха байhан бүхы элидхэлнүүд болобо.

Шухала удха шанартай хэрэг

Металл үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн гэхэдэ, түмэр түдэгэ, үнгэтэ металлнуудай хаядаһа суглуулжа дахинаа хэрэглэхэ хэрэг болоно. Хара шэрэм түмэрэй хаядаһа суглуужа тушааха 7 һарын түсэб республикамнай 102,6 процент, үнгэтэ металлай хаядаһаар —111,4 процент дүүргэе. Даабариһаан гадуур 803 тонно хара түмэр, 111 тонно үнгэтэ металлай үлэдэһэ суглуулагдажа тушаагдаа. Эдэнэй ехэнхиинь һурагшад суглуулһан байна. Тэрэшэлэн олон предприятинууд, тэдэнэй тоодо Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын завод, шэлэй механизированнэ завод, «Электромашина», «Теплоавтоматика» заводууд, Сэлэн-Дүүмын модо хюрөөдэдэг станогуудые бүтээдэг, Шэнэ Бэрээнэй механическа заводууд түмэрэй хаядаһа, үлэдэһэ тушааха түсэбөө дүүргэһэн байха.

Гэхэтэй хамта олохон предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана гэхэдэ алдуу болохогүй. Түмэр түдэгэ, хаядаһа үлэдэһэн үгы гэхын аргагүй, харин тэрэниие суглуулжа тушаанагүй ха юм. Энээн тушаа зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд һаналаа табинагүй.

Жэшээлхэдэ, Онохойн модоной комбинат дээрэ 5 һарын саада тээ паровоз хэрэглэгдэхээ болиһон байгаа. Тээд комбинадай директор нүхэр Титенко элдэб шалтагаануудые урдаа барижа мүнөөшье болотор тэрэнээ тушаанагүй. Иигэжэ 60—70 тонно металл хэндээшье хэрэггүй хэбтэнэ ха юм. Иимэ байдалтай Шулуутайн леспромхоздо ушархат. Леспромхозой директор нүхэр Лебедевэй тушааха түмэр түдэгэ үгы гэжэ байхадань, хажуудань хэрэглэгдэхээ болиһон паровоз хэбтэжэ байһаар. Сэмбын фабрикынхид металлай хаядаһа тушаахагүй ондоо арга хэрэглэнэ гэхэдэ болохо—хаягдаһан паровозоо хэһэг хэһэгээрнь таһалдуулжа тушаана бшуу. Тушаанагүйшье гэжэ хэлэжэ болохогүй, тушаанашье гэхэдэ бирагүй. Улаан-Үдын хирпиисын завод дээрэ жэлһээ үлүүтэй 2—3 тонно металлай үлэдэһэн хэбтэһээр.

Тимлюгэй цемент-шиферэй завод, Галуута Нуурай шахтоуправлени, мяха-консервын комбинат, шэлэй механизированнэ завод августын үнгэрһэн 20 хоногто нэгэшье тонно түмэр тушаагаагүй.

Гадна Баргажанай, Кабанскын, Түнхэнэй, Зэдын аймагуудай колхоз, совхозууд металлай үлэдэһэ тушаалгые муугаар эмхидхэнэ.

Тиимэһээн августын 24—25-да түмэрэй хаядаһа суглуулгаар республиканска субботник, воскресник соносхогдобо. Воскреснигтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсая.

Б. Берлович,
«Росглаввтормедэй» Буряадай управлениин инженер.

Арбаад хоногой түршада

Үнгэрһэн август һарын хоёрдохи арбаад хоногто республика доторнай хура бороо багатай, дулаан үдэрнүүд болоо. Эдэ арбан хоногой эхиндэ аяма халуун болоһон. Дунда зэргээр республика дотор 17—18 градус дулаан байгаа. Энэнь урда жэлнүүдэйһээ 1—3 градус үлүү дулаан болоһон жэшээтэй. Заримдаа халуунай хэмжээ 28—33 градус болоһон байна.

Дулаан үдэрнүүд хаа хаанагүй үзэгдэжэ, республикын урда зүгэй Хяагта, Петропавловка зэргэ нютагуудта болоог халуун үдэрнүүд Баргажандашье болоо.

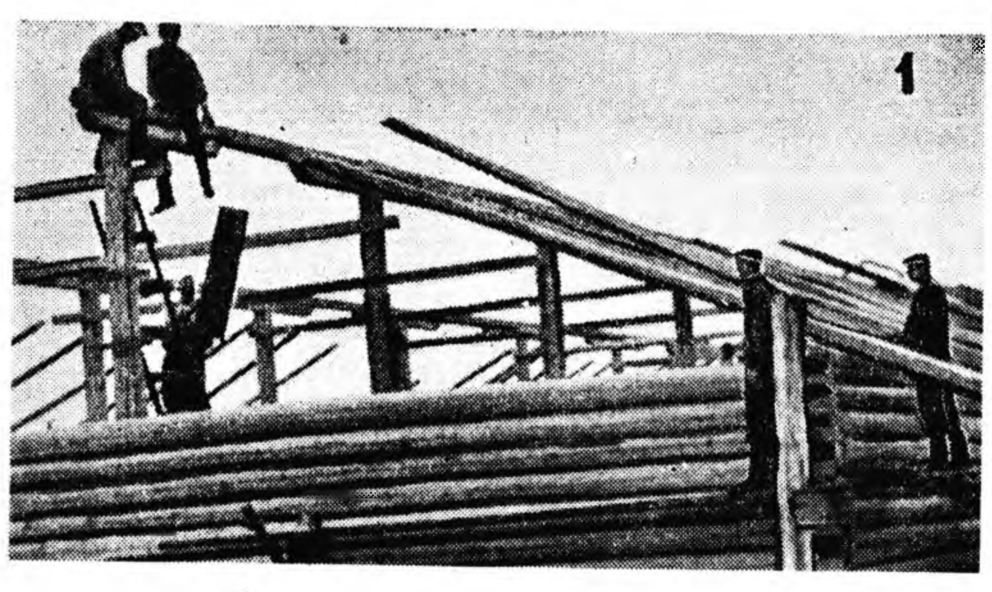
Августын 16—17-ной үдэрнүүдһээ хойшо бага зэргэ хүйтэржэ эхилээ. Хүйтэнэй үзэгдэхэтэй сасуу зарим нютагуудта аадар бороон ороо. Улаан-Үдэдэ августын 17-ной үдэр шанга аадар, мүндэртэйгөөр ороо. Мүн 13—20 миллиметр хэмжээнэй аадар бороон Мухар-Шэбэр, Онохой, Тарбагатай, Нарһатада ороһон байна. Нижне-Ангарскда эгээ ехээр—67 миллиметр хүрэтэр хура бороон ороо. Тиихэдэ энэ үе соо Баргажанай Хилгана нютагта шиг нойтон орооогүй. Үнгэрһэн арбан хоногой һүүл багта бүри хүйтэржэ эхилээ.

Һаядаа даам даамай хүйтэрхөөр хүлеэгдэнэ. Зарим нютагуудта бага зэргээр хура бороон орохо.

Ин. Котов.

Фоторепортаж

Урда уулын хормойдо

«Баян-Гол, Баян-Гол гэлсэнэлтэ,
Баргажан нютагайм шэмэг юм даа» гэжэ баянголоорхин нютагаа магтан дууладаг. Тиихэшье эрхэтэйл ха гэжэ мүн лэ досоогоо һанаадхихаш. Юундэб гэхэдэ, Баян-Голой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй хэдэхэн жэлэй туршада нюур шарайгаа хэды түргөөр хубилгаа гээшэб?! Хоёр магазин, столово, Соёлой байшан, хүүгэдэй саад, олон олон байрын шэнэ гэрнүүд зэрэлгээ татан холоһоо харагдадаг. Тус колхоз малай байрануудые барилгада онсо анхаралаа хандуулдаг юм. Мүнөө 400 үнеэдэй байха ехэ байра бодхоожо эхилэнхэй. Мүн мал ажалай бүхы хүшэр хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулагдахаар хараалагдана. Тэндэнь үнеэ һааха «Карусель» түхэлэй агрегат тодхогдохо.

Мүнөө жэлэйнгээ баян ургасын хэшэгые хаана хадагалжа абахаяа баһал мартанагүй. Шэнэ ургасын баян хэшэг—орооһо таряагаа хадагалха томо гэгшын склад ашаглалгада үгтэхэнь. **(Нэгэдэхи зураг).**

Уран гартай барилгашадай үгы һаа, томо томо барилганууд миин зүгөөр жэрылдээд бодошохо бэшэ ха юм.

Шэнэ барилгануудые олоор бодхоохоодоо тэдэнэй хаана түхеэрэгдэхые хэлсэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые зүбөөр шиидхэдэг хүн колхоз бүхэндэ байхал зэргэтэй болоно бшуу. Эндэхи тиимэ хүниинь барилгын мастер Борис Лубсанов болоно **(хоёрдохи зураг).**

Үндэр сагаан үргөө гэрнүүдэй, мүн бусадшье барилгануудай хойно хойноһоо бодохо бүри досоохииень хэхэ ехэ хүдэлмэри гаража ерэдэг. Эгээл энэ харюусалгатай хүдэлмэриие Рагша Базаржапович Бадмаевай бригадынхид бүтээдэг юм. Тэдээндэ ямар даабари үгтэнэб, саг болзортонь лэ гүйсэдхэжэ шададаг. Сонхын раамануудые гү, али хүүгэдэй саадта орохо хэрэгсэлнүүд, мүн ондоо олон захилнууд эрхим шанартайгаар хэгдэдэг. Гурбадахи зураг дээрэ нүхэр Бадмаев сугтаа хүдэлдэг Очир Тапхарович Ринчиновтэй хөөрэлдэжэ байна.

Иигэжэ Баян-голой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой барилгаша нүхэдтэй танилсаа һэмди. Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума үзэсхэлэн гоё һайн байдалтай болоожо байгаа тус колхозой гэшүүдтэ бүри ехэ амжалта хүсэе.

И. Осетров.

Манай литературын х
нүхэрэй дурасхаалда

Августын арбан табанай үдэр Москва хотодо 69 наһатайдаа совет литературын аха заха уран зохёолшо, ород үгын гайхамшагта мэргэшүүлэй нэгэн, манай совет буряад литературын эрхим һайн хани нүхэр Всеволод Вячеславович Иванов наһанһаа нүгшэбэ гэһэн гашуудалта мэдээн ерэбэ.

В. В. Иванов Казахстанда, Семипалатинска областиин Лебяжье һууриндa 1895 ондо түрэһэн юм. Эдир залуу наһанһаа тэрэ революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, граждан дайнай жэлнүүдтэ Сибирьтэ партизан ябаһан, сагаан гвардейцүүдтэй, хариин булимтарагшадтай тэмсэлдэ эрэлхэг габьяа харуулһан намтартай. Тиихэдээл В. В. Иванов ёһотой эрхэтэн, уран зохёолшо болоожо тогтонижорһон байна.

Үшөө 1916 онһоо хойшо тэрэнэй бэшэһэн очерк болон рассказууд Сибириин газетэнүүдтэ толилогдожо эхилээ һэн. Тэрэ оной намар В. В. Иванов хоёр рассказаа агуу ехэ пролетарска уран зохёолшо А. М. Горькидо эльгээһэниинь, тэдэнь үндэр сэгнэлтэ абаһан, бэлигтэнь шэнэ дали нэмэһэн байха юм. Тэрээнһээ хойшо В. В. Иванов олон тоото зохёолнуудые бэшэжэ, совет литературын хүгжэлгэдэ ниилээд ехэ хубитаяа оруулһан байха. 1922 ондо толилогдоһон В. В. Ивановой суута повестнь манай социалис реализм баримталан хүгжэжэ байгаа совет литературын алтан жасада оронхой. Энэ зохёолой үндэһөөр бэшэгдэһэн пьесынь МХАТ табижа, совет драматургиин шэнэ замай эхин болгоһон түүхэтэй. Гадна тэрэнэй «Пархоменко», « ушаралта ябадалнууд» бол олон бэлигтэйгээр бэшэгдэһ хёолнуудынь олон милл уншагшадта удаан мартагда

Аха заха уран зохёолшо ажалда эдэбхитэйгээр ха арад зонойнгоо сэдьхэл бод додоо гүнзэгыгөөр ойлгож ёһотой манай үеын хүн ба

Манай түрэл совет заса Ивановой габьяае үндэрө жэ, Ажалай Улаан Туг орденоор, хэдэн медальнууда наһан байха юм.

В. В. Иванов манай умэнын шэрүүн хизаарта зүрхэнһөө дуратай, саг ург най нютаг руу айлшалжа бэлэй. Москвагаа бусаад, г зэгы удхатай очеркнуудые журналнуудта толилуулдаг Жэшээлхэдэ, гайхалтай ура шэгдэһэн «Хмель» гэжэ нил очеркнь манай хизаарай хү зорюулагданхай.

В. В. Иванов совет буряа ратурын хүгжэлтэдэ онсо хандуулдаг, залуу уран зох тонь саг үргэлжэ али бүхы хүргэдэг, эсэгэ шэнги энх хандадаг байһан юм. Энээн гэршэ хадаа В. В. Ивановой гөө «Бидэ Инди ошожо яб гэһэн романиие эгээл түр най «Байгал» журналда оро буряад хэлэнүүд дээрэ толи үгэһэн ушар мүн болоно.

Гайхалтай урин зантай, түгэс, һайхан сэдьхэлтэй в манай зүрхэндэ хэзээшье м хагүйл.

Булэг ну

Хилын саанаһа

Курдын сэрэгүүдэй амжалта

ПАРИЖ, августын 22. (ТАСС). Курдын сэрэгүүд Хойто Ирагта Барзан, Биарис гэжэ тосхонуудһаа Ирагай армиин частьнуудые түрижэ гаргаад, Ехэ Заб мүрэниие гаталдаг бүхы газарнуудые өөһэдынгөө хиналта доро абаа гэжэ Курдын ушар байдалые һайн мэдэхэ хүнүүд дамжуулаа гээд Франс Пресс агентствын корреспондент Лондонһоо мэдээсэнэ. Мосул-Барзан-Амадия гэһэн гурбалжан булантай газарые курднууд хүсэдөөр хинажа байна. Фронтые зүбшэһэн харгынуудые эзэлээд байһан Ирагай армиин частьнуудта Курдын партизанууд саг үргэлжэ добтолно.

„Хардалга гүрдэлгэ хэгшэдтэ шанга харюу"

СОФИ, августын 22. (ТАСС). Хитадай правительствын түлөөлэгшын энэ оной августын 15-да хэһэн мэдүүлгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгые Болгариин мүнөөдэрэй бүхы газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта толилоо.

«Манай улад зон Советскэ правительствын мэдүүлгые ехэ һайшаалтайгаар угтаа, социалис оронуудай нэгэдэлдэ эсэргүүсэн хардалга гүрдэлгэ хэгшэдтэ энэ мэдүүлгэ шанга харюу болоно гэжэ тоолоно» гээд «Работническ газетэ тэмдэглэнэ.

«Советскэ правительствын дүүлгэ хадаа Болгариин, коммунистнуудай, манай бүхы ажалшадай үзэл бодол мэлзэлгые элирхэйлэн ха юуб гэхэдэ Советскэ Союза тика Болгариин коммунис п арадай правительствын, бүх гар арадай һанамжада, үг з нуудта хүсэдөөр таараЛдана газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

„Социализмын оронуудай нэгэдэль СССР саашадаашье бэхижүүлхэ"

ВАРШАВА, августын 22. (ТАСС). Хитадай правительствын түлөөлэгшын августын 15-да хэһэн мэдүүлгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгые «Трибуна люду», «Жолнеж вольности» гэжэ газетэнүүд хүсэдөөр толилоо.

Советскэ правительствын мэдүүлгын дэлгэрэнгы удхые толилхо зуураа, «Жице Варшавы» гэжэ газетэ гаршагтаа иигэжэ бэшэнэ: «Коммунизм байгуулхын тулада бата бэхи эб найрамдал хангашэ манай уялга болоно» Хитадай хүтэлбэрилэгшэд лэ зэрхэг түримхэй этэгээ нэгэ зэргэдэ ябана. « лые илахын тулада заата дай хэхэ ёһотой бэшэ Социализмын оронуудай лые СССР саашадаашье бэх хэ» гэһэн жэжэ гаршагуудые байна.

Мэдүүлгын дэлгэрэнгы удхые толи

ХЕЛЬСИНКИ, августын 22. (ТАСС). Советскэ правительствын мэдүүлгын дэлгэрэнгы удхые толилхо зуураа, термоядерна дайнай болоо һаань, хэдэн миллион хүнэй хосоржо болохо байһаниинь Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа сэдьхэл зобооногүй гээд финскэ олон газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ.

«1. Ядерна зэбсэг туршалгые хүсэдөөр хорихые Советскэ Союзай правительство хүсэнэ. 2. Тэрээндэ бии байһан ядерна зэбсэг Арадай Республикыешье хам сана. 3. Мүнөөнэйнь эконо эрхэ байдал ядерна зэбсэг арга Хитадта олгоногүй. экономикые хүгжөөлгэдэ гол оролдолгоёо зорюулаа һаа рамжатай байха һэн» гэһэн дые «Кансан Уутисет» газет үзэгүүдээр илгаруулжа т байна.

Кубын багшанарай конгрес

ГАВАНА, августын 22. (ТАСС). Гэгээрэлэй талаар муниципальна соведүүдэй дүрбэдэхи национальна конгресс Кубын ниислэлдэ хүдэлмэреэ эхилбэ. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд ороной бүхы провинцинуудһаа ерэжэ, «Гавана либре» гэжэ гостиницын ехэ зал соо суглараа. Тэдэнэр үнгэрһэн һуралсалай жэлэй дүнгүүдые гаргаха, ээлжээтэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ байна.

Орон дотор арадай гэгээрэлэй хэрэгэй ямараар табигдаһан тухай Гэгээрэлэй министрэй орлогшо Хосе Агилера Масейра конгрессэй пленарна заседани дээрэ элидхэл хээ. Үнгэргэшэ һуралсалай жэлдэ Кубын һургуулинууд шэнэ амжалтануудые туйлаа гэжэ тэрэ тэмдэглэлээ. Эхин болон дунда һургуулинуудай һурагшадай тоо олон болоо, үхибүүдэй за гээгдэхэ ябадал үсөөрөө. һ лай шанар һайжараа. Кубада дай гэгээрэлэй шухалын һалбаринуудай нэгэндэ—а дые олоорнь үзэг бэшэгтэ һу да ехээр баясахаар амжа туйлагдаа. Үнгэргэшэ жэлдэ мэришэн-таряашанай һур һургуулинуудта эхин һур программаар 150 мянган шад, хүсэд бэшэ дунда һур программаар 30 мянга гар һураһан байна.

Августын 21-нэй үдэшэ һ сэй комиссинуудай заседани лоо.

Конгресс хүдэлмэреэ лүүлһээр.

Редактор
Ц. О. ОЧИ

БАРУУН ГЕРМАНИДА „ҺАНАМЖАЯА ХЭЛЭХЭ ЭРХЭ СҮЛӨӨ" ИИМЭ

Бонной зонхилхы хүтэлбэрилэгшэдтэ алба хэдэг туйлай ехэ пропагандистска хүсэн Баруун Германиин ажалшадай дунда үдэрһөө үдэртэ шэхэнэй шиир болотор элдэб идхалга хэлэжэл байдаг. Тэрэ идхалгын гол удхань юун тухайб гэхэдэ, Советскэ Союз, социалис лагериин бусад гүрэнүүд тушаа худал хуурмаг үгэ, хоб жэб, «дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр тогтоогдоһон байдалые сэрэгэй хүсөөр хубилгахын» тула дай хэхэ уряатайгаар хашхаралдана.

20 миллион хэһэг тиражтайгаар үдэр бүри хэблэгдэдэг 1500-һаа дээшэ газетэ, неделя, һара бүри гарадаг 6000 шахуу журнал (150 миллион тиражтай), 11 радиостанци, 9 телепередатчик, недели бүхэндэ гарадаг 4 кинохронико, пропагандын бусад органууд—эдэ бүгэдэ Баруун Германиин хүн зоной дунда ябуулдаг идхалгын хүдэлмэриин зэбсэг болоно. Эндэхи мэдээжэ публицист Эрих Куби гэгшын бэшэһэнэй ёһоор, эдэ олон газетэ, журналнуудай олонхинь ФРГ-гэй политическэ засагай мэдэлдэ байдаг. Эндэхи засагай политикада тааруу пропаганда ябуулдаг эдэ органууд Баруун Германида дүүрэн «эрхэ сүлөөгөөр» хангагданхай гээшэ. Гэбэшье ФРГ-гэй правительствын политикые шүүмжэлхые һэдэһэн ямаршье хүн хашалга, мүрдэлгэндэ ородог, полициин хиналтада абтадаг байна.

Үһөөгөө пэхэгшэдэй организацин «Землячеств» гэжэ нэрэтэй хэблэл Бонной пропагандистска машинын нэгэн болоно. Энэ хэблэл Германиин Демократическа Республикые усадхаха, Германиин «алдагдаһан газарнууд», тэдэнэйхээр хэлэбэл, Советскэ Союзай, Польшын, Чехословакиин зарим областьнуудые Германитай нэгэдүүлхые сэхэ уряалдаг байха юм. «Землячеств» хэблэлэй 350 газетэ, журналнууд 2 миллион хэһэг тиражтайгаар гараха зуураа, Бонной правительствын зүгһөө гансахан политическэ талаар дэмжэгдэдэг бэшэ, харин мүнгэ зөөреэр хангагдажа байдаг. Германиин Демократическа республикада гараһан, «Үһөө нэхэгшэд ехээр гаарана» гэһэн сборник соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, эгээн эдэбхитэй фашистнууд байһан хүнүүд ФРГ-гэй хэблэлэй хүтэлбэрилхы тушаалнуудта һуунхай, Баруун Германиин обороной министерство, нүүжэ ерэһэн хүнүүдэй министерство, ниитэ Германиин асуудалнуудай талаар министерство тус хэблэлэй бүхы гаргашые мүнгөөр хангажа байдаг.

Аксель Шпрингер гэгшын угаа ехэ газетнэ концерн Баруун Германиин хэблэлэй 5одото жэнээ болоожо үгэнэ. Идхалгын олон янзын удхатай оло миллион тиражтай газетэ, журналнууд ФРГ-эйн хэблэлэй энэ корольдо мэдэлтэй юм. Эээд баяшуулай уншадаг «Ди вельт» газетэһээ эхилээд, элдэб муухай зурагуудтайгаар гарадаг бульварна листогууд хүрэтэрөө эндэ хэблэгдэнэ. Эдэ бүхы газетэ, журналнуудта толилогдодог материалнуудай гол зорилгонь юуб гэхэдэ, Советскэ Союз тушаа худал хуурмаг үгэ, тэрэниие үзэн ядалга, муу һанааталга, дай жүрөөдэлгые үргэдхэлгэ болоно. «Шпрингерэй газетэ, журналнууд фашистнуудай буһалгаашадай дуратай хэлэн дээрэ гарадагаараа онсо илгардаг» гэжэ мэдээжэ политик, публицист Альберт Норден мэдүүлнэ.

Баруун Берлиндэ 3,5 миллион тиражтайгаар гарадаг «Бильд-цейтунг» газетын репортернууд, жэшээнь, иигэжэ аашалалдадаг болоо. «Бильд-цейтунг» газетын агентнүүд Баруун Берлиндэ шэбээлһэн диверси хэдэг бандитекэ бүлэгтэй холбоо барисаатай болоожо, зүүн Берлиндэ ороһон туннель газар доогуур нүхэлөө. Үнгэрһэн жэлэй июниин 12-то «Бильд-цейтунгын» даалгабаряар зүүн Берлинһээ баруун Берлин худар хэдэн бодхуулнуудай «тэргэдэлгэ» эмхидхэһэн байна. Хэнэйншье мэдэһээр, хойто үдэрынь тэрэ газетэ бултанһаа түрүүн «зүүн зоноһоо тэргэдэһэн бодхуулнууд тухай» фото-зурагтай репортаж толилһон байха юм.

Энэ аашань тэдээндэ үшөө багадаа. Фото-зурагуудтай тодорхой бэшэлгэтэйгээр репортаж газетэдээ үгэхэ гансахан зорилготойгоор хүниие алаха муу муухай хэрэг эмхидхээ. Иимэ хорото муухай аашые бульварна ондоо листок гаргагшад хэхэгүй байха. «Бильд-цейтунг» шуһата алуур хээд һанаагаа амарнагүй. Дээрэ хэлэгдэгшэ аашынгаа һүүлээр хэдэхэн хоноод байхада, зүүн Берлин худар Цимерштрассе үйлсын 56-дахи гэр доогуур үшөө нэгэ туннель малтаа. Тусхай даалгабаряар хүлһэлэгдэһэн алуурша тэрэ нүхөөрнь гульдаржа ерээд, хилэ сахижа байһан хэдэн пограничнигуудые алаад, гэдэргээ бусаһан байна. Энэ муухай «хэрэгые» «Бильд-цейтунг» газетын хүдэлмэрилэгшэ Буринц гэгшэ хүтэлбэрилһэн байна. Гай түбэг татадаг эдэ газетэнүүдэй концернын эзэн Аксель Шпрингер (муухай хэрэг үүсхэгшэ, худалшан хуурмаг һанаа бодолой фабрикант) ФРГ-эйн правительствын зүгһөө дэмжэгдэһээр лэ зандаа.

Шпрингерэй хэблэлэй ямар аргаар хүдэлдэг тухай үнэн сэхээр хэлэхые һэдэдэг хүнүүдэй хуби заяан тиимэшье һайн бэшэ байха. Баруун Германиин телевидениин редактор Паченский чэгэ дамжуулгынгаа үедэ «Бильд-цейтунг» газетэ ямар аргаар уншагшадаа мэхэлнэб, үнэн зүб байдалые юундэ буруугаар, худал хуурмагаар харуулхые оролдодог тухай хүн зондо хэлэхые оролдоһон юм. Тэрэнэй һүүлээр Шпрингерэй хэблэл Паченскиие хабшадаг, мүрдэдэг болоо. ФРГ-эйн засагаархид Шпрингерые дэмжээ, Паченский һүүлэй һүүлдэ ажалгүй үлэжэ һалаа.

Паченскитай болоһон ушар ФРГ-эйн засагаархидта хадаа радио, телевиденидэ хүдэлдэг түрүү, үнэн сэхэ үзэл бодолтой хүнүүдые мүшхэн мүрдэхэ таатай зохид ушар болоожо үгөө һэн. ФРГ-эйн ажабайдалай муу талые шүүмжэлдэг редактор болон комментаторнууд мүшэхэбэридэ, полицида абтажа эхилээ. «Мүнөөдэр болоожо байһан ушар үнгэрһэн үеын аюулта муухай сагые һануулна» гээд СДПГ-эй орган «социал-демократишер прессединст» тэрээн тушаа бэшэһэн байха.

Радио, телевидениин зарим хүдэлмэрилэгшэдтэ эсэргүү кампани—Баруун Германиин буржуазно-либеральна өөрын үзэл бодолтондо эсэргүү добтолгын зарим хубинь болоно. Бонной засагаархид Баруун Германиин коммунис партиие хорихо хуули үни хада гаргаһан, тэрэнэй органой хэблэгдэхыень болюулһан гээшэ. Мүнөө тэдэнэр ФРГ-дэ гарадаг бүхы хэблэл, радио болон телевидениие өөһэдынгөө хиналта доро абахые оролдоно. Бонной засагаархидай ороноо атомна буу зэбсэгээр хангаха түсэб тухайдань «Шпигель» гэжэ буржуазно-либеральна журнал өөрынгөө уншагшадта хэлэһэн байна. Тэрэ журналда эсэргүү добтолго хэһэн полициин ааша Баруун Германида, мүн хилын саанашье үргэнөөр буруушаагдаа. Байгша оной хабар Гамбургда фашизмда эсэргүү недели бүхэндэ гарадаг «Блинкфейер журналые гүрэнэй прокуратура хаахые оролдоо һэн. Мүн фашизмда эсэргүү буржуазна уран зохёолшодой нэгэдэл баһал полициин мүрдэлгэдэ ороно. Тэрэ нэгэдэлдэ Баруун Германиин мэдээжэ уран зохёолшод ородог юм.

Арад зонойнгоо эрхэ сүлөөе үнэн сэхээр хамгаалагшад—коммунистнуудые Бонной засагаархид хатуу шангаар хардан мүрдэнэ. 1956 ондо коммунис партиин ажал ябуулгын хаагдаһаншье һаа, коммунис хэблэл хосороогүй, ажал хэрэгээ амжалтатайгаар ябуулһаар. 1959 оной декабрьда «Коммунис пропагандые эсэслэн усадхаха» зорилготойгоор полициин нэгжүүл үргэнөөр ябуулагдаһан юм. Полициинхид нэгжүүлнай «һайн амжалта туйлаа» гэжэ соносхоһон байгаа. Теэд хэдэхэн хоногой үнгэрһэн хойно ФРГ-эйн газетэнүүдтэ «КПГ-эйн нюуса агитаци» тухай мэдээсэлнүүд толилогдожо эхилһэн бэлэй.

Мүнөө Баруун Германида полициин хатуу шанга журамай байбашье һаань, КПГ-эйн центральна органой нюуса хэблэл—«Фрейес фольк» гэжэ газетэ недели бүхэндэ таһалдангүй гарана. Тэрэшэлэн КПГ-эйн ЦК-гай «Виссен унд тат» гэжэ теоретическэ журнал хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн тухай политическэ ба экономическа информацитай бюллетеньнүүдые нюусаар гаргана. ФРГ-эйн газар бүхэндэ партиин нютагай хүтэлбэрилгын газетэ гарадаг. Гадна, КПГ-эйн завод болон нютагай хэдэн зуун газетэ гарадаг байна.

Германиин Коммунис партиин олон тоото редакторнууд, тэдэнэй хэдэ мянган туһалагшад ФРГ-эйн хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшадта үнэн зүб байдалай үгэ хүргэхын тула тон ехэ бэрхэшээлтэй, хүндэ байдалда нюусаар ажаллана.

А. Рачков.
(ТАСС).

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. р тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—2 отделов: сельскохозяйственного производства и парти жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и па ной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологиче —24-74, советского строительства и быта—34-93, рабсе ров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и перево 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00507. Зак. № 44

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной августын 24.